

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa

Kaina 10 ct.

Nr. 15

Penktadienis, Balandžio (April) 14, 1961, Toronto, Ontario

M E T A I XXX

Jeruzalime Prasidėjo Žydų Žudiko Hitlerininko A. Eichmano Teismas

JERUZALIMAS. — Čia antradienį prasidėjo žydų žudiko hitlerininko Adolfo Eichmano teismas. Kaltintojas patieks teismui kaltinimus, kad Eichmanas yra didžiausias kaltininkas nužudyme 6,000,000 žydų laike praėjusio karo.

Eichmanas bus pasodintas kaltinamojo suole už nepersaunamo stiklo. Trys teisėjai sėdės už teisėjų stalo. Bus daug advokatų, liudininkų ir laikraščių reporterių. Taipgi keli šimtai stebėtojų.

Kaltintojas patieks kaltinamąjį dokumentą, kuriame Eichmanas bus kaltinamas nešant didžiausią atsakomybę už 6,000,000 žydų, jų tarpe 1,000,000 vaikų, nužudymą.

Naciai, Eichmanui vadovaujant, nužudė, tarp kitų, 80,000 Lietuvos žydų, virš 80,000 Latvijos ir 470 Estijos. Tilžėje jie nužudė 5,500.

Eichmanas, su advokatų pagalba, ginysis. Jis teigia, kad jis tikrai pildė nacių valdžios įsakymus. Jis vyriausiai rūpinėsi pristatymu žydų į koncentracijos stovyklas, kur jie buvo žudomi.

Kiek Eichmanas asmeniškai atsakingas už tuos 6,000,000 žydų, nėra taip svarbu. Jis juk buvo tik vienas iš daugelio. Šiame teisme bus pirmu kartu teisiamas nacizmas, nacių valdžia ir jos talkininkai, už tokį barbarišką žydų žudymą. Nuremberge nacių vadai buvo teisiami bendrai už karinius nusikaltimus. Žydų žudymo klausimas nebuvo nagrinėjamas atskirai.

Šiame teisme bus teisiami visi, kurie tik ėmė dalyvumą žydų žudyme, neišskiriant nei lietuviškų nacių talkininkų, kurių ne vienas šiandien randasi šioj pusėj Atlanto. Bus iškelta viršun jų visų baisūs darbai.

Bus statomos prie gėdos stulpo ir tos įstajgos, kurios įsileido tuos nusikaltėlius ir šiandien gina juos, jei kas iškelia viršun jų juodus ir kruvinus darbus.

Visa teismo eiga bus filmuojama. Visas pasaulis galės matyti teismo eigą. Sakoma, kad Vokietijos valdžia

Tarybų Lietuvos valstiečiai neužilgo pasileis į darbą laukuose. Bet dabar darbas laukuose nėra toks nuobodus ir sunkus, kuomet visur pade-

da mašinos. Šioj nuotraukoj matote bulvių sodinimo mašiną bulves sodinant. Trys vyrai gali apšodinti bulvėmis didelį plotą per dieną.

Laose Provakariečiai Baigia Suklupti

VIENTIANE. — Ryšium su nusileidimu liaudiečių parašutistų prie Vang Vieng, už 65 mylių nuo čia, provakariečių lyderių eilėse beveik kilo sumišimas. Gen Phoumi Nosavan jau prašo, kad būtina reiklia pradėti taikos derybas su Laoso raudonaisiais. Dėl derybų vilkinimo Laoso teritorija visa gali patekti į Pathet Lao komunistų rankas.

Be to, provakarietiška Laoso vyriausybė ragina Angliją, JAV ir TSRS nevilkinti susitarimo baigti aLoose karą.

RODĖ FILMUS SEKMADIENĮ

TIMMINS, Ont. — Čia ir Cochrane pirmu kartu šioj provincijoje buvo rodomi filmai sekmadienį teatruose, pagal pakeistą Lordo aktą. Teatrai buvo pilni žiūrovų.

Manoma, kad visoj provincijoje neužilgo bus rodomi filmai ir sekmadieniais.

nerimaujanti. Gali būti iškelta viršun, kad Eichmano draugų yra Adenauerio valdžios aparate.

Francijos Dešinieji Eksploduoja Bombas

PARYŽIUS. — Dešinieji veda plastikinių bombų kampaniją Francijoje. Žmonės nenukentėjo dar, bet materialių nuostolių padaryta nemažai.

Šios bombos nukreiptos prieš prezidento De Gaulle politiką Alžyro klausimu.

Eilė bombų buvo eksploduota prie Krikščionių Demokratų Partijos centro Paryžiuje. Mat ši partija remia De Gaulle politiką.

Plastikinės bombos yra minkštos, kaip kitas, patogios nešiotis ir lengvai prikabintos prie sienų. Uždegamos pašėlio dydžio detonatorium.

MACMILLANAS TARĖSI SU DIEFENBAKERIU

OTTAWA. — Britanijos premjeras Macmillanas tarėsi su Kanados premjeru Diefenbakeriu. Macmillanas atvyko čia iš Washingtono, kur jis tarėsi su prezidentu Kennedžiu.

Abu premjera pareiškė, kad turi būti didesnė vienybė tarp NATO šalių ne tik politiniuose, bet ir ekonominiuose klausimuose.

Unijos Konstitucija Laužo Teisių Bilių

VANCOUVER. — George Lakusta, 30 metų amžiaus darbininkas, pareiškė, kad International Woodworkers of America unijos konstitucija laužo Kanados Teisių Bilių.

Jis buvo patrauktas į unijos teismą remiantis tos unijos konstitucija, kuri neleidžia prigulėti prie komunistų partijos. O jis priklausė

šes tai partijai, kadangi jis buvęs kandidatas komunistų tikietu. Teismas, kurį sudarė vienuolika asmenų, 10 balsų prieš 1 rado jį kaltu ir nuteisė išmesti iš unijos. Ir jis bus išmestas, jeigu lokalo nariai užgirs "teismo" šį sprendimą.

George Lakusta buvo lokalo nariu per 10 metų. Teisme jis aiškino, kad asmeniškos žmogaus pažiūros yra kiekvieno asmens reikalas. Kiekvienas kanadietis turi teisę būti vienas ar kitos partijos nariu. Tai nėra jokio nusikaltimo. Komunistų partija yra legali organizacija Kanadoje.

Šios bylos neužgria ir pats lokalo prezidentas Sydney Thompson. Apylinkės taryba privertusi lokala su rengti šį teismą.

Tokia unijos konstitucija yra grynai makartiška. Ji varžo narių laisvę. Ji laužo Kanados žmonių teisių bilių. Tiesiog gėda unijai už tokį raganavimą.

Girdi, jeigu Lakusta būtų pasižadėjęs viešai išeiti iš komunistų partijos, tai teismas būtų buvęs pertrauktas. Bet jis nesakęs, kad jis priklauso, bet ir nesigynęs.

Atsiduoda fašizmu, kada žmogus persekiojamas už politines pažiūras. Jokių kaltinimų, kad jis būtų ką bloga padaręs darbininkams ar unijai, nebuvo.

Manoma Žuvo 150 Laivo Nelaimėje

BAHREIN. — Persijos j-lankoj ištiko nelaimė britų laivą, kilo jame gaisras. Manoma, kad žuvo 150 keleivių.

Laivas, Dara, yra tik 5-030 tonų. Jame plaukė 730 keleivių, kada gaisras prasidėjęs.

Išlikusieji linkę manyti, kad gaisrą galėjo pradėti bombos eksplozija. Bet kol kas tik spėliojimas. Tik tyrinėjimas galės nustatyti gaisro priežastį.

Prie Anglijos susidūrė du prekiniai laivai. Vienas atsišaukė pagalbos. Jame esą 12 keleivių.

Republikonams Nepatinka JAV Užsienio Politika

LURAY, Va. — Republikonų partijos pirmininkas senatorius Thurston B. Morton atvirai čia pradėjo peikti Jungtinių Valstijų užsienio politiką. Ypač jam nepatinka W. Averell Harrimano planas dėl Laosos. Sako, jeigu Laosoje bus sudaryta koalicinė vyriausybė, tai šalis pateks į komunistų rankas.

Sen. Mortonui nepatinka ir JAV pasisakymas išvien su Tarybų Sąjunga prieš Portugaliją dėl Angolos. Tai esanti baisi klaida Jungtinėse Tautose balsuoti iš vien su Tarybų Sąjunga.

KASTRO PRIEŠAI PRIEŠ INVAZIJĄ

MIAMI. — Kastro priešai, kurie lavinasi partizaninio karo Jungtinėse Valstijose, atsisakė nuo masinės invazijos. Jie geriau bandysią įlysti į Kubą mažomis grupėmis.

Matyti jie pamatė, kad būtų saužudystė, jeigu jie veržtųsi masiniai. Kuba, matote, sala ir įsiveržti iš jūrų nėra taip lengva.

WASHINGTON. — Valsitybės departamentas atsi-prašė Dr. William Fitzjohn, Sierra Leone "charge d'affaires", kuriam Howard Johnson restorane Hagerstowne, Md., nedavė pietų, kadangi jis yra negras.

Sierra Leone taps nepri-gulminga valstybe balandžio 27 dieną.

Iš Kanados Gyvenimo

Antisemitai, kurie pėdos dydžio raidėmis ant sienos raudonais dažais užrašė "Žyrel, neškis iš Oakvillės, žydai nužudė Kristų", pademonstravo krautuvėj savo "kultūrą".

Jie išsinešė iš krautuvės tiktai už \$1,400 cigarečių, televizijos lempučių ir rekordų adatėlių, bet žalos krautuvėj pridarė už \$25,000.

Jie sudaužė 4,000 ilgo grojimo rekordų, ištepėlojo dažais lentynas, šaldytuvą, sudaužė patefonus ir daug ko kita.

Tai tikro eichmaniečio darbas. O gal kurio nors iš Europos pasprukusio žudiko darbas.

Eastview miestelyje suimta buvusi izdininkė Mrs. Adrienne Laroche, kuri kaltinama pasisavinus savivaldybės pinigų \$20,000.

Betyrinėjant buvo surasta, kad miestelio finansinės knygos labai netvargoje.

Tyrinėjimas eina toliau, nors tuo tarpu nenumatoma apkaltinti kitus asmenis.

Federalė vyriausybė paskyrė \$1,000,000 dėl medicalių tyrinėjimų institutų. Pasakyrimą dar turės patvirtinti parlamentas.

Kanadoje meidkaliams tyrinėjimams per metus išleidiama apie \$10,000,000.

Kanados United bažnyčia reikalauja, kad valstybė imtųsi didesnio planavimo.

"Krikščioniška visuomenė turi būti planuota", sako reportas. "Pasaulis dabar toks sudėtingas, kad akloms ekonominėms jėgoms negalima leisti pačioms veikti. Per daug žmonių nukentė laike taip vadinamų išsilyginimo periodų".

"Jeigu valdžios neplanuos dėl visuomenės gerovės, tai grupiniai interesai įvykdys planus, pagrįstus gobsūmu".

Kanados statistikų biuras, kas liečia bedarbius, visuomet atsilikęs. Pavyzdžiui, jis paskelbė, kad gruodžio mėnesį bedarbių buvo 528,000, kai tuo tarpu nedarbo apdraudą ėmė 754,000.

Jeigu jis buvo tiek atsilikęs skelbdamas, kad vasario mėnesį buvo 719,000 bedarbių, tai tuo metu bedarbių buvo netoli 950,000.

Canadian Tribune praneša, kad Jaunųjų Komunistų Lyga veda vajų išleidimui laikraščio dėl jaunimo.

Jaunųjų veikėjas Rae Murphy pažymi, kad studentija ir bendrai jaunimas po visą pasaulį rodo savo kovingumą. Pavyzdžiui, Korėjoje ir Japonijoje studentija

pasirodė labai kovingai prieš Rhee, prieš militaristinę Japonijos - Amerikos sąjungą.

Kanados jaunimui reikia laikraščio, kuris gvildintų jaunimo ir bendrai dienos problemas namie ir užsienyje.

Tikėsit ar ne, bet Cardstone, Albertoje, vienas restoranas atsisakė duoti valgyti dviem indijonam, gyvenantiems toj apylinkėj.

Išlaukus 45 minutes, padavėja priėjus ir pranešus jiems, kad jie negaus valgyti tame restorane.

Indijonai išeidami, norėdami parodyti padavėjai simpatiją, paliko tipą, bet savininkas tipą atėmė ir pasiuntė policijai.

Kanadietis

Mirė Draugas Joe Lukas

SUNDIE, Alta. — Kovo 14 dieną po dviejų metų ligos mirė Joe Lukas, Sundie distrikto gyventojas, sulaukęs 63 metų amžiaus.

Kilęs iš Biržų, Lietuvos, kur jis vedė Petronelę. Kanadon atvyko 1925 metais. Čia jis ir gyveno visą laiką iki mirties. Visą laiką buvo Liaudies Balso skaitytojas.

Poliko nuliūdime žmona Petronelė, duktė Birutė, sūnūs Leonardas ir Albertas ir brolis Petras.

Lai ilsisi jis ramybėje.
Birutė Lukas

Kunigų Bėdos

Neseniai Romoje moteris priėjo išpažinties, o kunigas jai atgailai paskyrė sukalbėti šešis sveika Marija ir numegzti megztinuką ilgomis rankovėmis.

Romos katalikų bažnyčia esanti tikrai susirūpinusi neturtinų kunigų daugėjimu.

Milanas yra turtingiausias miestas ir didžiausia diecezija Europoje. 100 metų atgal buvo 1,168,000 gyventojų ir buvo 2,470 kunigų. Praėjusiais metais buvo 3,513,000 gyventojų, o kunigų tik 2,235.

Balognoj esą tiek daug komunistų, kad 81 parapija neturi parapijonų, bažnyčios tuščios.

Salermodj iš 160 parapijų yra 60 tuščių.

Pietinėj Italijoje, be Sicilijos, buvo 80,000 kunigų 100 metų atgal. Dabar tik 10,000.

Klierikų skaičius Genuvos seminarijoj sumažėjęs 40 procentų. Ir esantieji nebaigia seminarijos 80 procentų. Turino seminarija turi tik trečdalį klierikų.

Kaip matome, tikinčiųjų skaičius mažėja, nors dienraščiai dažnai rašo, kad didėja. Ypač Italijoje, popiežių šalyje, tikinčiųjų skaičius smarkiai puola.

Mokslas eina per visą žemę ir valo tamsą.

LB Skaitytojas

TOKIJO. — Sustreikavo 18,000 laivakrovių, reikalaujanti didesnių algų ir darbo sąlygų pagerinimo.

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA SIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapias, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas: pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis. Jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atzagareivių.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol. spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SĖSĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuvoje. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

TEOFILIS TILVYTIS, RAŠTAI. Tomas trečias. Proza. Knyga 520 pusl. Knygyne Nr. 432.

PIRMOJI LIETUVIŠKA KNYGA. V. Mykolaitis. Knygelė 44 pusl. Knygyne Nr. 433.

GYVENIMO SŪKURIAI. Jonas Vilkelis-Vijūnas. Eilėraščiai. Knyga 124 pusl. Knygyne Nr. 334.

PAVASARIO GODOS. St. Jasilionis. Eilėraščiai. Knyga 256 pusl. Knygyne Nr. 435.

SKRISK DAINUŽE — DAINYNAS. Įvairių autorių ir kompozitorių dainos su gaidomis. Knyga 132 pusl. Knygyne Nr. 436.

LIETUVIŲ TAUTOSAKA. Urašyta 1944-1956 metais. Knyga 536 puslapių. Knygyne Nr. 437.

LIETUVIŠKOS SVODBINĖS DAINOS. Užrašytos Antano Juškos. Tomas pirmas. Telpa apie 750 dainų. Kaip kurios su gaidomis. Knyga 872 puslapių. Knygyne Nr. 438.

LIETUVIŠKOS SVODBINĖS DAINOS. Užrašytos Ant. Juškos. Tomas antras. Telpa keli šimtai dainų su gaidomis ir svodbinių apeigų aprašymai. Knyga 752 pusl. Knygyne Nr. 439.

LIETUVIŠKOS DAINOS. Užrašytos Ant. Juškos. Tomas pirmas. Telpa apie 500 liaudies dainų. Kai kurios su gaidomis. Knyga 960 pusl. Knygyne Nr. 440.

LIETUVIŠKOS DAINOS. Užrašytos Ant. Juškos. Tomas antras. Telpa apie 60 dainų. Knyga 1,036 pusl. Knygyne Nr. 441.

LIETUVIŠKOS DAINOS. Užrašytos Ant. Juškos. Tomas trečias. Telpa apie 500 dainų. Knyga 868 pusl. Knygyne Nr. 442.

RINKTINĖ VAIKAMS. Tarybų Lietuvos Dešimtmečiui paminėti leidinys. Eilėraščiai. Aprašymai. Knyga albumo formato 236 pusl. Knygyne Nr. 443.

METAI. Kristijonas Donelaitis. Gražiai iliustruota. Knyga albumo formato 160 pusl. Knygyne Nr. 444.

SALOMĖJA NERIS. Jos gyvenimo aprašymas. Rinkiniai eilėraščiai ir paveikslais pavaizduotas jos gyvenimas. Knyga albumo formato. 216 pusl. Knygyne Nr. 445.

LIETUVIŲ LITERATŪROS ISTORIJS CHRETIJONAI. Redagavo K. Korsakas ir J. Lebedys. Gražiai iliustruota istorinių raštų nuotraukomis. Knyga albumo formato, 528 pusl. Knygyne Nr. 446.

LIETUVOS VAIKAI. Albumas pajvairintas eilėraščiais. Knygyne Nr. 447.

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS — ARCHITEKTŪRA. Paruošta F. Bielinškio, K. Čerbulėno ir K. Šešelgio. Albumas liaudies architektūros. Knyga 432 pusl. Knygyne Nr. 448.

VILNIUS. Architektūra iki 20-to amžiaus. Albumas, 248 pusl. Knygyne Nr. 449.

ZEMAITĖ GYVENIME ir KŪRYBOJE. Albumas ir jos veiklos aprašymas bei pavaizdavimai paveikslais. Knyga 250 pusl. Knygyne Nr. 450.

ANTANAS ŽMUIDZINAVIČIUS. Jo kūrinių aprašymai ir paveikslai. Knyga albumo formato, 160 pusl. Knygyne Nr. 251.

DAINŲ ŠVENTĖ. Albumas 1955 metais įvykusios Vilniuje Dainų šventės. Knyga 150 pusl. Knygyne Nr. 452.

TARYBŲ LIETUVOJ

Žuvys Grįš į Nemuną

Vandens ūkio projektavimo institute hidrotechninės statybos skyriuje ant stalo išskleistas didžiulis Rusnės žuvininkystės ūkio lašišų ir žiobrių stoties statybos projektas.

Netrukus minėtas projektas bus įgyvendintas. Norėdami sužinoti, kaip atrodys naujoji stotis, drauge su projekto vyriausioju inžinieriumi Antanu Kabašinskiu mintimis nusikelkime į netolimą ateitį.

Isivaižduokime, kad mes po kelerių metų važiuojame greituoju glišeriu Nemunu žemyn pro Rusnės salą.

Pasiekiamo Šiškrantės kaimą. Jo gale matome raudonuojančiais stogais, gražiai nubaltintus pastatus. Tai visai neseniai pradėjusi dirbti Rusnės žuvininkystės stotis. Čia pat, netoli gyvenamųjų namų, įrengtas ir pagrindinis stoties korpusas, kuriame įsikurs inkubacinis skyrius. Tai vienas iš didžiausių pastatų visoje Rusnės saloje. Šiame skyriuje kasmet bus inkubuojama 200 tūkstančių lašišų ir 20 milijonų žiobrių ikry.

Greta inkubacinio skyriaus puikuojasi du apvalieji betoniniai lašišų auginimo baseinai.

Užkopę ant tiesaus pylimo, tolimoje pamatysime stačiakampio formos įvairaus didumo vandens telkinius. Tai lašišų ir žiobrių auginimo tvenkiniai. Kiek

arčiau išsidėstę mažesni tvenkiniai. Juose žiemą bus laikomos mažos, vos kelių centimetrų lašišos. Iš šių tvenkinių pavasarį lašišos bus perkeliama į auginimo tvenkinius. Rudenį jos jau kelias į Kuršių marias ir Baltijos jūrą, o užaugusios vėl grįš į gimtąjį Nemuną.

Nuotraukoje: radiotechnikos būrelio nariai — Mečys Balčiūnas, Algis Laurutis ir Jonas Povilaitis, konstruoja trumpųjų bang radijo siųstuvus.

Dar toliau matomi žiobrių auginimo tvenkiniai. Kiekvienas jų užima maždaug trijų hektarų plotą. Į šiuos tvenkinius gegužės pabaigoje - birželio pradžioje iš inkubacinio skyriaus bus perkeliama žiobrių mailius, kur jis gyvens iki rudens. Rudenį, tvenkinius nuleidus, mažai žiobreliai specialiose duobėse bus sugaudomi, suskaičiuojami ir paleidžiami į Kuršių marias. Čia paūgėję iki 30-40 gramų, jie kelias toliau į Baltijos jūrą.

Apskaičiuota, kad kiekviena dešimtoji į jūrą paleista žuvytė, užaugusi, instinkto vedama, vėl grįžta į paleidimo vietą. Taip, žinoma, elgiasi ir žiobriai. Todėl jų kiekis Nemune, atidarius Rusnės žuvininkystės įmonę, kas metai didės.

L. Valaitis

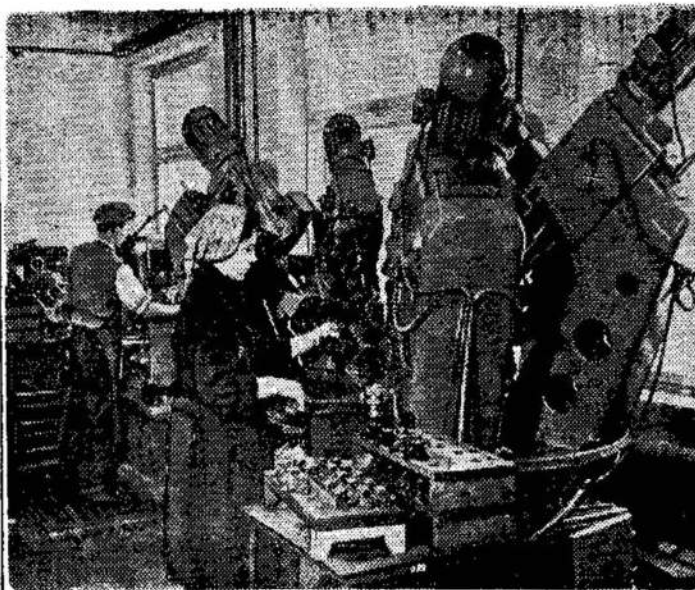
21,000 Metru Aūdinių

„Drobės“ vilnionių aūdinių fabrike pradėjo darbą 24 naujos daugiašaudyklinės automatinės aūdimo staklės, kuriomis galima austi įvairių rūšių ir spalvų aūdinius. Fabriko adresu neseniai gauti ir penki sluoksnos dažymo aparatai, kurie sumontuoti dažymo skyriuje. Juos paleidus, bus galima 25 procentais padidinti margaspalvių aūdinių gamybą įmonėje.

Naujųjų įrengimų dėka „Drobės“ įmonė sugebės šiais metais išausti 21,000 metrų aūdinių daugiau, negu buvo numatyta.

V. Jurkūno Kūriniai

Į Šiaulių Pedagoginio instituto rūmus dabar dažnai ateina ne tik jaunimas, bet ir pagyvenę žmonės. „Aušros“ istorijos-etnografijos muziejus čia surengė grafiko V. Jurkūno kūrinų parodą. Susidomėję šiauličiai apžiūri šio dailiniko iliustracijas K. Donelaičio poemai „Metai“, D. Poškos, J. Žemaitės raštų leidiniams ir kitus kūrinus. Iš viso parodoje eksponuojama daugiau kaip du šimtai V. Jurkūno darbų.

Vilniaus kuro aparatūros gamykla — viena jauniausių mūsų respublikoje. Vos prieš pusantų metų šios gamyklos įrankinis skyrius davė pirmąją produkciją. Dabar čia jau dirba mechaninis ir liejimo skyriai. Statomas atskiras korpusas liejimo cechui, kuris jau šiais metais stos į rikiuotę. Šiuo metu ga-

myklos mechaniniame skyriuje montuojami nauji įrengimai automatinei linijai, kuri netrukus bus paleista į darbą.

Nuotraukoje: revolverininkė Ona Svikdaitė dirba prie naujų pusiauautomatinių purkštuvų korpusų apdirbimo staklių.

Šviesa Ateina

Vieškeliu per Duobių kaimą iš mokyklos, ėjo vaikai. Ties kryžkele stabtelėjo — reikia skirtis: kam į Narvydžius, kam į Pakryžę.

— Antai, žiūrėkit, ką ten dėdės kasa, — šuktelėjo, rodydamas karnelio link, Jau-niškių Romukas.

— Transformatorių statys, man tėvelis pasakojo. — atsiliepė Zenius Antanavičius.

Ir visi pulku nulėkė ant karnelio. Čia ir aš susitikau su elektros linijų tiesėjais.

— Aną dieną „Romučių“ kolūčio pirmininkas J. Kalninis klausia: „Kada gi, vyručiai, bus elektra, aš jau dvylika motorų atvežiau į fermas?“ — pasakoja A. Vaitkus. — montavimo valdybos meistras K. Stadelnikas. — Bet mano vyrų raginti nereikia. Jie žino, kad darbo nemaža — juk tenka elektrifikuoti penkis Utenos rajono kolūkius. Aišku, dabar atvirame ore

kas sunkiau dirbti, negu vasarą, bet aukštos įtampos elektros linijos jau nutiesė kelia Antalieptės hidroelektrinės elektrai į „Ramučių“, „Indaro“, „Radeikių“ kolūkius.

Sunkiame aukštos įtampos linijų tiesėjų darbe daug padeda technika.

— Nė apsidairyti nespėji, kaip mašina iškasa duobę ir stulpą pastato, — pasakoja Albertas Ivonis.

Didesnę darbo dalį jau nudirbo ir tie, kurie tiesia kolūkiuose žemos įtampos vidaus linijas.

Po kelių dienų nušvis elektros lempučių „Ramučių“, „Radeikių“ kolūkiuose. Savaitė - dviem vėliau elektrą gaus ir likusių trijų kolūkių nariai.

A. Vaitkus

Motorai Žemdirbiams

Kasdien vis plačiau mūsų pramonėje ir žemės ūkyje panaudojama elektros energija, todėl nenuostabu, kad didėja elektromotorų paklausa. Stakles su Kauno „Elektros“ gamykloje pagamintais elektros varikliais pamatysime daugelyje mūsų šalies įmonių, jos keliauja į Kiniją ir Vietnamą. Dideli uždaviniai elektromotorų gamintojams iškilo šiais metais — jiems reikės pagaminti 55,000 įvairaus dydžio elektros variklių — tris kartus daugiau, negu praėjusiais metais.

Ypatingas dėmesys skiriamas 1-1,5 kilovato galingumo elektros varikliams, kurie naudojami mechanizuojant žemės ūkio darbus.

Įmonės Kieme

Eketėje tiršta žuvy. Sidabru blykčioja šapalai, juoduoja karosų nugaros. Žuvis nebijo žmonių, nuo jų nesislepia, ima maistą beveik iš rankų.

Tokį reginį galima pamatyti ne ežere ir ne upėje, o Kauno „Kotono“ fabriko kieme. Darbininkai įsirengė nedidelį tvenkinį ir augina jame žuvis.

„Kotono“ darbininkai ir tarnautojai pasiryžę paversti savo fabriką tikru sodu. Daug širdies į darbą įveda įmonės botanikas Juozas Kavaliauskas. Jis augina šiltdaržyje gėles, o vasarą nukloja fabriko kiemą margaspalvių žiedų kilimais. Prižiūri jis ir dekoratyvinius medžius, obelis, ošiančias po pačiais fabriko langais. Žiemą gėlės žaliuoja visuose skyriuose.

Dešimtys karvelių gyvena tiesiog fabriko pastogėje. Jaukūs paukščiai myli savo globėją Joną Visockį ir visą būrį jo padėjėjų.

Įėjęs į fabriko kiemą, pasijunti, lyg į sanatoriją ar poilsio namus patekęs. Kotoniečiai stengiasi, kad jų įmonė atrodytų kuo jaukiau — ir saviesiems, ir svečiams.

Dūzgia Mašinos

Didžiulė statyba pradėta Panevėžio priemiestyje. Čia kyla naujas erdvas linų kombinatas. Savo pajėgumu jis bus stambiausias visame Pabaltalijoje. Jau baigiamas kombinato pagrindinis korpusas.

Įtemptai ruošiamasi pasakutiniųjų kombinato įrenginių statybai. Jau pradėtas mūryti administracinis pastatas, statoma vandens minkštinimo stotis, kuro sandėliai, tiesiama geležinkelio šaka ir vandentiekis iš Nevėžio.

Įmonėi pradėjus darbą pilnu pajėgumu, per metus kombinato audėjai išaus po aštuonis milijonus metrų įvairių lininių aūdinių.

Panevėžyje neseniai pradėjo darbą nauja statybinių medžiagų gamybos bazė. Čia bus gaminamos surenkamosios gelžbetonio konstrukcijos ir rišamieji skiediniai statyboms.

Jau šiais metais bazėje numatyta pagaminti maždaug 10 tūkstančių kubinių metrų surenkamojo gelžbetonio, paruošti 26 tūkstančius kubinių metrų skidinio ir betono.

Naujoji gamybinė bazė turi daug sudėtingų mechanizmų. Čia sumontuoti du penkių tonų pajėgumo kranai pastatytos gelžbetonio formavimo mašinos.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25
Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

LAISVEI 50 METŲ

Balandžio 5 dieną sukako amerikiečių dienraščiu Laisvei 50 metų. Taigi, jau pusšimtis metų, kaip ji tar nauja Jungtinių Amerikos Valstijų pažangiajai visuomehei. Ji pasiekia lietuvių ir už JAV sienų. Savo laiku Laisvė ir Vilnis buvo plačiai skaitomi laikraščiai ir Kanadoje. Dabar, turint vietinį laikraštį, mažiau beskaito Laisvę ir Vilnį, nors klaidos nedarytų, jei skaitytų ir amerikiečių dienraščius.

Mes kanadiečiai sveikiname laisviečius su šiomis su kaktuvėmis ir linkime jiems sveikatos ir energijos tęsti šį darbą toliau. Laisvė, kaip ir Vilnis, dabartiniu metu dar labiau reikalingi laikraščiai, negu buvo kada anksčiau. Kova už taikos išlaikymą tampa nepaprastai svarbiu reikalavimu. O JAV dabar yra daug lietuviškų reakcionierių, trokštančių karo. Fašizmo sėbrai, karo metu padėję hitlerininkams, tik ir žiūri, kad valstybės pyktųsi, reakcija siautėtų. Yra tokių, kuriems atominių bombų sprogimas suskambėtų kaip kokie "laisvės varpai", kaip kad skambėjo jiems Hitlerio bombos sprogdamos ant Lietuvos žemės.

Prisimena daina, labai dažnai dainuota Kanados lietuvių chorų daug metų atgal: "Pailsėti dar ne laikas, tai dar tik pradžia..." Taip ir yra. Kova dar nebaigta. Visiems dabar reikia dirbti ir dirbti, kad pašalinus žmonijai pavojų, kuris kyla iš atominių bombų.

Laisviečiai nugalėjo daug sunkumų praėityje, aišku, jie nugalės ir naujus sunkumus. Laisvė neš laisvės ir taikos vėliavą ir toliau.

"ISMINCIAI" ATsirADO

Tėviškos Žiburiai, klerikalų vedamas savaitraštis Toronto, uždeda jauniems ateiviams baisiai didelę pareigą. Tik pasiskaitykite:

"Už tat naujosios išeivijos uždavinys ir yra šiuo metu gyviau veikti vietinę visuomenę visais galimais būdais bei ją apsaugoti nuo komunistinio suklaidinimo".

Ką gi, Kanados visuomenei reikia tiksliai paklausti šitų "išminčių" ir ji bus išgelbėta nuo komunizmo.

Bet kaip gi atsitiko su tomis šaliniais, iš kur jie paeina? Kodėl gi jie nemokėjo apsaugoti tų šalių nuo komunizmo? Ir jie buvo ne vieni. Jie turėjo Hitlerį ir Musolinį, nekaltant jau apie generolą Franką Ispanijoje. Hitleris juk buvo visam pasauliui pasiskelbęs kaip pasaulio galbėtojas nuo komunizmo. Ir šie "išminčiai" padėjo vienokiu ar kitokiu būdu tiems gelbėtojams, kai "kvailieji" Kanados ir kitų šalių galvas guldė, kad tuos žydų žudikus suvaldžius. Kas žino kas šiandien būtų, jeigu visi būtų paklausę šių "išminčių" ir susidėję su hitlerininkais.

Istorija žino daugelį tokių "išminčių". Juk ne kas kitas degino mokslininkus ant laužų, jei ne "išminčiai", kurie bent kokioj pažangoj matė kipsą darbą. Ar ne panašu šiandien, kuomet mokslininkai ir dvasiškiečiai apšaukiami "raudonais velniais" už tai, kad jie nenori nuklinių bombų? Tik kitais vardais dabar vadinama, bet idėja ta pati.

IR DAINOS BAIŠIOS

Jungtinėse Valstijose yra dainininkas, kurs dainuoja liaudiškas dainas. Tai Peter Seeger. Kai kas yra girdėjęs jį ir Kanadoje. Reakcionieriams užkliuvo ir jis. Jie ėmė klausinėti jį, ar jis nėra komunistas arba gal buvo kada anksčiau. Jis atsisakė pasakoti, kam jis tiki. Už tai jį nuteisė vieniems metams kalėjimo.

Nuteistasis atsisakė atsakyti į klausinėtojų klausimus apie jo politinius įsitikinimus, aiškindamas, kad nepriima ir nemoralu reikalauti iš amerikiečio, kad jis pasakotų visiems, kokių jis pažiūrų yra.

Maištingos Mintys

Vacys Reimeris

Pažiūrėk į dienoraščio knygą,
Tą, kurią tu jaunystėj rašei, —
Kiek čia polėkių! Gimė jie, dygo
Ir krūtinėje tarpo gražiai.

Perversk šiandien tuos puslapius mėgiamus —
Dvelktels jie tartum vėjas pietys.
Kokie buvome mes! — nors ir slėgė mus,
Nors ir rišo sparnus mums buitės.

Kantriai našta jos nešėme, vilkome
Ir bernais kur ant buožių dirvos,
Ar mieste kur garsioj "brazilkoje",
Lyg pirmykščių gadynių urvuos,

Kur pats velnias ragus savo triokštėlės,
Nuriedėjęs atkriausiais Neries,
Nors ant kalno, ant žaliujo — puokštėmis
Vilos — iš dešinės ir kairės.

Viršuj — pertekliuj ponų reikliausiam —
Grietinėlės, pilvų Lietuva.
Apačioj — toj pačioj "nepriklausomoj" —
Dvokia skurdas ir knibžda džiova.

Būk tėvynėje posūniu, įnamiu,
Nors myli ją iš sielos visos...
Stai todėl mes mintis ir skraidinome
Lyg paukščius paieškoti tiesos.

Ivairiomis Temomis

Generolas Burns, Kanados vyriausybės patarėjas nusiginklavimo klausimais, kalbėdamas Raudonojo Kryžiaus Ontarijos divizijos meetinge susirinkime, pareiškė, kad nusiginklavimas, o ne sviediniai prieš sviedinius, yra apsisaugojimas nuo susinaikinimo.

Jis mano, kad Rytai ir Vakarai iš principo sutinka nusiginkluoti, tik dar nėra užtektino pasitikėjimo vieni kitais. Su laiku bus galima pasiekti ir pasitikėjimo.

Svarbiausia šalinti iš gyvenimo reiškinius, kurie trukdo abiem pusėms gyventi taikoje ir eiti prie nusiginklavimo.

Jungtinės Valstijos skelbia, kad jos steigs bazę Panamoje lavinimui partizanų prieš partizanus. Kitais sakant, lavins reakcionieriškus elementus kovai prieš liaudį. Jungtinėse Valstijose Kastros priešai turi suorganizavę armiją iš 6,000 karių. Jie lavinasi militarinių dalykų ir ruošiasi užpuolimui ant Kubos.

Jie, be abejonės, gauna viską, ko jiems reikia, iš JAV kapitalistų.

Pietinio iVetnamo valdžia prašo Jungtines Amerikos Valstijas padidinti paramą. \$150,000,000 į metus neužtenka.

Kad dėdė Samą suminkštintus, leidžia gaudus, būk partizanai padidinę veikimą ir sudarą rimtą pavojų. Tai priprastas verksmas. Visi atžagareiviai naudoja komu-

nizmo baubą, kad išprašius daugiau dolerių iš dėdės Samo.

Francijos reakcionieriai Alžyre išbombardavo apleistą JAV konsulatą. Spėjama, kad tai dešiniųjų protestas prieš Jungtines Valstijas, kurios simpatizuojaiančios planui duoti Alžyriui apsiprėsti.

Alžyro nacionalistai Paryžiuje užpuolė ant ligininės. Du asmenys buvo užmušti ir 14 sužeista.

Kaip Alžyre, taip ir Francijoje yra dvi srovės. Vieni už derybas, už susitarimą, o kiti už kovą iki galo. Pačių arabų tarpe yra lyderių, kurie prieš susitarimą su De Gaulle jo patiektu pagrindu.

Tikėsit ar ne, bet ir mūsų demokratinėj Kanadoje yra ragangaudžių — net ir unijistų tarpe.

Vancouveryje International Woodworkers of America unijos lyderiai traukia į unijinį teismą unijos narį George Lakustą, tėvą 3 vaikų, už tai, kad jį įtaria esant komunistu.

Mat jis kada tai kandidatavęs komunistų tikietu.

Supraskit, jis nėra nusikaltęs darbininkams ar unijai, tik jis yra kairių įsitikinimų. Už tai grumoja jam išmetimas iš unijos. Jei tas ne fašizmas, tai kas tuomet?

Jungtinių Valstijų prokuroras Robert F. Kennedy, prezidento brolis, dešiniųjų organizaciją, John Birch So-

ciety, išvadino juokdarių organizacija.

Kas liečia jos kovą prieš komunizmą, jo manymu, ji gali daugiau trukdyti, negu padėti.

Senatorius S. M. Young, demokratas, minimos organizacijos lyderį palygino su Hitleriu ir Musoliniu, netikru patriotu ir demagogu.

Kiti, tačiau, užstoja tuos mažus hitleriukus. Jiems prieš širdies, kas tik kuo nors prieš komunizmą.

Kanados šiaurės reikalų ministras W. Dinsdale sako, kad per ateinančius metus aliejaus ieškotojai išleis šiaurėje mažiausia \$300,000,000. Federalė vyriausybė ateinančiais metais išleisianti šiaurėje \$9,000,000.

Northwest ir Yukono teritorijos dar mažai žinomos. Manoma, kad tenai yra daug gamtinių turtų.

Dar Apie Laosą

Kaip jau visiems yra gerai žinoma, pastaruoju laiku Jungtinės Valstijos pakartotinai reikalauja, kad Laosas būtų tikrai neutrali valstybė. Ar visada amerikiečiai norėjo neutralios Laosos? Ir kodėl jų nusistatymas pasikeitė? Atsakymą randame Globe and Mail korespondento John Geilner straipsnyje apie Laosą. Jis rašo:

"Kuomet, praėjusiais metais, išrodė, kad Laosas, kur Jungtinės Valstijos suvertė keletą šimtų dolerių vertės militarinės ir ekonominės pagalbos, gali pasidaryti neutrali, Jungtinių Valstijų vyriausybė nutarė padėti atsiesti prie valdžios konservatyvę ir proamerikietišką grupę, vadovaujamą generolo Phoumi Nosavan. Tas buvo padaryta; buvo atitinkamai sudaryta valdžia su princu Bounmu Ounu premjero vietoj ir generolu Phoumu Nosavanu vicepremjero vietoj; o šalies žymiausias politinis lyderis, princas Souvanna Phouma, buvo ištremtas".

Taigi, kaip matome, buvo taip, kad Laosoj organizavosi ir stabilizavosi valdžia, kuri būtų buvus tikrai neutrali. Bet Eisenhowero administracijai tada tas nepatiko. Ir ji pastatė prie valdžios savo šalininkus.

Bet pastaruoju laiku amerikiečiai kalba apie tikrai neutralią valdžią. Kodėl? Ar dėl to, kad dabar prezidentas Kennedys vairuoja JAV politiką? Visai ne. Korespondentas rašo toliau:

"Jungtinių Valstijų diplomatas Laosoj pasakęs su pasipiktinimu: 'Mūsų laisviečiai nenori kovoti iš viso'. Klausimas yra, ar yra bent kiek žymesnis skaičius laisviečių, (Pabaiga ant 12 pusl.)

Pastabos

Izraelyje teisiama žydų žudikas Eichmanas, bet tikrumoje tenai teisiama nacizmas, lietuviškai — fašizmas.

Visi turėtų atydziai sekti tą teismą, nes jis iškels viešumon, ką nacizmas ar fašizmas tikrumoje reiškia.

Sis teismas bus priminimas pasauliui, kad jis niekad neužmirštų, prie ko žmones priveda kraštutinė reakcija.

Mes taip pat turime įsidėmėti, kad tai, ką padarė vokiečiai, nėra grynai vokiškas reiškinys.

Nacizmas ar fašizmas nėra kurios nors vienos tautos ar rasės prigimtas dalykas.

Fašizmas ar nacizmas gali pasireikšti bile kurioje šalyje, bile kurioje tautoje.

Cia, Amerikos kontinente, jeigu įsigalėtų fašizmas, reakcija būtų nukreipta ne tik prieš komunistus ir žydus, bet ir prieš daugelį kitų, įskaitant ir ateivius.

Jungtinėse Valstijose yra buvę žiaurių išsiveržimų prieš ateivius, nors tai nebuvo tokie platus, kaip Vokietijoje prieš žydus.

Tie žmonės, kurie kalba apie atomines bombas kaip apie vaikų žaislus, kad ir nesivadina fašistais, yra tiek pat baisūs žmonės, kaip ir naciai.

Atominės bombos, tiesa, nebūtų taikomos kuriai nors rasei, bet jos nužudytų ne kelis milijonus, bet šimtus milijonų.

Atominis karas būtų tiesiog žmonių pasiuptimas.

Malonu matyti, kad platus sluogsniai išsijudina į veikimą prieš nuklinius ginklus.

Tiesa, reacionieriai bando nunakinti juos, apšaukdamie raudonaisiais, bet jiems tas mažai ką padeda.

Raudonasis baubas, ypač kai jis laisvai naudojamas, nustoja būti baubu.

Kaip atrodo, tai ne tik kalbėti prieš atomines bombas yra pavojinga.

Ottawoje vienas studentas pakliuvo į bėdą iškeldamas ant teismo rūmų savo darbo kanadišką vėliavą.

Vienį grumoją jam nužudymu, o karališkoji policija apkaltina jį netvarkos kėlime.

Būk patriotu, jeigu nori.

J. V.

Blane Mathe ir Kay Stokes, tymo dalyviai. Jie groja melodijas, kurios labai populiarios buvo ir seniau.

Ką Kiti Rašo

Kai "frontas" lūžta, tai jie triukšmauja

"Veiksnių" spauda "muša trivogą", kad jų fronte ne viskas gerai. Įra jų frontas. Atsiranda dipukų tarpe tokių žmonių, kurie ne juokais pasisako už kultūrinį bendravimą su Tarybų Lietuva. Jeigu taip, tai, "vaduotojų" nuomone, reikia tuos žmones pulti ir pulti.

Štai "veiksnių" laikraščiai rašo net vedamuosius dėl to, kad jie išgirdo, jog žurnalistas A. Šalčius pasiryžo šiemet vykti į Tarybų Lietuvą. Jeigu taip, tai reikia jį "kudenti" ne juokais.

Kas A. Šalčius? Tai jaunas vyras, su šeima gyvenęs Great Neck. Jis yra vienas naujųjų ateivių, "dipukų", kupinas energijos vyras. Jis buvo "Vienybės" bendradarbis, jis yra "Tėviškės žiburių" bendradarbis. Bet jis stoja už tai, kad reikėtų ne juokais pradėti sumegzti su Lietuva kultūrinius ryšius. Jis mano, kad jo nuvykimas Lietuvon, susipažinimas ten su nauju gyvenimu, su kultūrininkais, tokiems ryšiams palaikyti gerokai padės.

Čikagos marijonų laikraštis, rašydamas apie A. Šalčiaus numatomą kelionę Lietuvon, duoda jam net ir tam tikrus uždavinius. Girdi, tegu jis ten nuveža mūsų "pusėtiną daug gerų knygų". Kitais žodžiais: tegu jis vežtas knygas, kurios visaip niekina ir šmeižia Tarybų Lietuvą! Mes abejojame, ar A. Šalčius tokia kontrabanda užsiims.

"Veiksnių" knygos, kurios turi kokią nors istorinę ar literatūrinę vertę, Lietuvoje gaunamos — nueina jos ten paštu. Kai kurias jų tarybinė spauda net ir parencenzuoja.

Antitarybinio šlamšto, aišku, Lietuva nenori.

Štai ir kita baisybė "veiksniams". JAV gyvena lietuvių rašytoja Sonia Pipiraitė-Tomarienė. Amerikon ji atvyko dar prieš karą, bet, anot Clevelando tautininkų laikraščio, "Naujiems ateiviams atvykus į JAV ji sutapo su jais..."

Sutapo kol pamatė, kad jai ne vieta būti su tais, kurie gyvena iš melo, skleidiamo prieš Tarybų Lietuvą. Palaipsniui rašytoja S. Pipiraitė pradėjo nuo tokių elementų atsipalaiduoti. Ji net pasiuntė Lietuvon vaikų knygai apsakymų rankraštį: knygą išleis Lietuvos Grožinės literatūros leidykla.

Ir daugiau nusikaltimų ši moteris papildė "veiksniams": Kai praėjusių metų gale į Čikagą buvo nuvykusi Tarybų Lietuvon turistų grupė, tai S. Pipiraitė dalyvavo jų priimtuvėse, įvyksiose Mildos salėje. Ne tik dalyvavo, bet kartu su "Lietuvos rašytojais sėdėjo už garbės ir išgėrimu stalo"!

Ar nebaisu?! Tautininkų laikraščiu tai atrodo nepateisinama!

Bet tai dar ne viskas — ne visos Pipiraitės nuodėmės.

Įžymusis Lietuvos rašytojas Antanas Venclova para-

šė puikų romaną — "Gimimo diena". Knyga stambi, turininga, puiki. Joje vaizduojamas gyvenimas fašistinėje Lietuvoje, vaizduojami 1940 metų birželio ir liepos mėnesiais įvykiai, kai Lietuvos liaudis nuvertė fašizmą ir Liaudies Seimas paskelbė Lietuvą tarybine socialistine respublika. Šis istorinis A. Venclovos romanas plačiai skaitomas Lietuvoje; "Gimimo diena" išversta į visą eilę kitų kalbų. Tai puikus romanas, vaizdžiai bylojantis apie tas mūsų tautai svarbias istorines dienas. Rašytojas dabar rašo antrąjį "Gimimo dienos" dalį.

Kaip gi rašytoja S. Pipiraitė "veiksniams" nusidėjo dėl šio A. Venclovos romano?

Ji parašė gal būt Grožinės literatūros leidyklai laišką, pasakojantį, kad jai A. Venclovos romanas patiko, kad tai puiki knyga.

Leidykla rašytojos laišką patitavo knygų kataloge; ten pat patitavo ir kitos amerikietės. I. Mizarienės, laišką, kur kalba apie "Gimimo dieną".

Na, ir skandalas! Kaip S. Pipiraitė, neatsiklaususi "veiksnių", išdrįso tai daryti! Kaip tai galima, kad jos laiško citata telpa greta Mizarienės laiško!

Mūsų nuomone, rašytoja S. Pipiraitė pasielgė kultūriškai parašydama savo nuomonę apie tokią vertingą knygą, kaip "Gimimo diena".

Kaip skaitytojas mato, "veiksnius" iš lygsvaros lauzia A. Šalčius ir S. Pipiraitė. Mes galime pridėti, kad tokių, kaip šitiedu asmenys, yra ir daugiau "veiksnių" fronte. Tai, be abejonės, jei nežino, tai nujaučia ir patys "veiksnių" vadovai. Matydami savo fronte lūžį, jie kelia aliarmą. Bet tai jiems nepadės!

Nepadės ir langų daužymas mūsų spaudos leidykloms. Nepadės nei chuliganiški puolimai ant atskirų asmenų — pavyzdžiui ant S. J. Jokubkos, Dr. A. Margerio ir kitų pažangiuju veikėjų — žurnalistų, rašytojų.

Gyvenimas eina savo keliu ir jokie liaudies priešai jo nepajėgs sulaikyti. Gyvenimo tikrovė atidaro daugeliui žmonių akis ir verčia juos stoti į naują kelią, kuriuo eidami galės sau ir kitiems gyvenimą gerinti.

— Laisvė

P. Kirchner, 23 metų, ir L. Tolyeni, 30 metų, rasti sėdint po tiltu. Pas juos rasta cigarečių ir gabalėlis dešros, bet pinigų nei cento.

Abudu areštuoti kaip valkatos. Jie teisme nesiteisino, tik prašė, kad išdeportuotų į Vengriją.

ŠYPSENOŠ

Atsargumas

"Kaip tau negėda. Ir vėl pasigėres", bara žmona vyrą.

"Bat ką gi daryti, kad mane taip kankina troškulys?" teisinasi vyras.

"Gerk vandenį".

"Negaliu. Gydytojas sako, kad aš esu geležinės sveikatos. Bijau, kad nepradėčiau rūdyti".

Neteisingas uždavinimas

"Aš negaliu išspręsti uždavinio", prašėsi vaikas tėvą, kad padėtų. "Jeigu staliui mokėjo tris dolerius į dieną, tai kiek jis uždirbo per keturias dienas?"

"Nedyvai, kad negali išspręsti", nusistebėjo tėvas.

"Tai ne aritmetika, o senoviška istorija".

Moters nuomonė

"Siame straipsnyje, kuri aš dabar skaitau", pradėjo vyras, "moteris filosofė sako, kad moteris gali apmulkinti visus vyrus kartas nuo karto, o nekuriuos vyrus visuomet".

Žmona kiek pagalvojo ir tarė:

"Aš nesu filosofė, bet jeigu vyrus palikti vienus, tai laikui bėgant jie pavirsta į nuolatinius mulkius".

Laimėjo

TORONTO. — Balandžio 7 d. įvykusios Labor Spring Jamboree laimėjimai teko sekančiais:

Pirmas laimėjimas Nr. 566; antras — Nr. 15761; trečias — Nr. 16250; ketvirtas — Nr. 2017; penktas — Nr. 18694; šeštas — Nr. 18177; septintas Nr. 2286; aštuntas — Nr. 9533; devintasis — Nr. 1553; dešimtas — Nr. 21510.

Laimėtojai prašomi atsiimti laimėjimus kreipiantis adresu: 23 Cecil St., Toronto. Telefonas: dienomis WA. 3-9831; vakarais WA. 3-3776.

LSJ Komitetas

Paieškojimas

Paieškoma Antanina Borisevičiūtė, atvykusi į Kanadą 1948 m. Ieško jos motina iš Lietuvos, per Kanados Raudonąjį Kryžių. Prašoma atsiiepti ar žinantieji jos adresą pranešti:

The Canadian Red Cross
95 Wellesey St.
Toronto 5, Ont.

Mokslo Klausimais

A. MACIONIS

Žmonijos Progresas Ir Evoliucija

XIX a. vidurys — evoliucinio etapo pradžia moksle apie gyvybę. Jau tada, naujų idėjų paveikti, pažangūs gamtininkai pareiškė, kad protaujantis ir laisvas nuo prietarų žmogus, pažinęs savo atsiradimą, igaus pasitikėjimo savimi, o jo nepaliaujama pažanga praeityje duoda pagrindo tikėtis, kad žmonijos laukia didelė ateitis.

Nuo pirmųjų žmonių atsiradimo iki šiol pagrindinė varomoji istorinio vystymosi jėga buvo ir yra žmonių praktinė veikla — kolektyvinė materialinių gėrybių bei gamybos priemonių gamyba.

Jau pirmas lazdos bei nešašyto akmens kaip primityviausių darbo įrankių panaudojimas mūsų tolimiesiems protėviams reišė naujos, žmoginės, eros pradžia. Dar didesnių pakitimų į žmonių gyvenimą įnešė ugnies panaudojimas, ieties bei lanko išradimas, medžiotojo amato pakeitimas gyvulių augintojo ir žemdirbio amatu, perėjimas nuo akmens įrankių prie metalinių, įvairių energijos rūšių pažinimas ir apvaldymas ir taip toliau — iki pat dabartinių žemės ūkio, pramonės gamybos ir mokslo aukštumų.

Šio istorinio vystymosi išdavoje žmogus per savo praktinę veiklą sugebėjo prisitaikyti prie įvairiausių gamtos sąlygų. Tas prisitaikymas yra labai specifinis. Paties žmogaus kūnas nuo to lieka beveik nepasikeitęs, o keičiasi ir "prisitaiko" prie sąlygų tik priemonės (apdranga, judėjimo priemonės, priemonės maisto žaliavai paruošti ir t. t.), kurios yra žmogaus gamybinės veiklos produktai ir kurios gali būti panašiai svarbios, kaip ir atitinkamos paskirties nuosavi organai. Tos priemonės lengvai gali būti įsigyjamos ir keičiamos, aplinkos sąlygų atžvilgiu jos suteikia žmogui didelį lankstumą, gebėjimą neutralizuoti neigiamą tų sąlygų veikimą, nepaprastai išplėsti žmogaus veiklos sritį. Esant tokiai padėčiai, jau ne tik žmogus, kiek pati gamta vis labiau "prisitaiko" prie jo poreikių. Pagaliau priklausomai nuo to, kieno rankose yra sukauptos tos priemonės bei jų gamyba, žmonių visuomenėje išsivysto atitinkami gamybiniai santykiai. Žmogus, kuris tas priemonės bei jų gamybą valdo, yra galingas. O tas, iš kurio jos atimtos,

— beginklis.

Gamtoje vyksta ir kitas analogiškas procesas, susijęs su taikymusi prie aplinkos sąlygų. Tai organinio pasaulio evoliucija. Ji vyksta stichiškai, pagal išorines sąlygas kryptingai kintant gyvų organizmų kūno funkcijoms bei formai. Evoliucijos procesas už žmonijos istorinį vystymąsi yra nepalyginamai senesnis ir lėtesnis. Evoliucijos keliu atsiradę prisitaikymai tampa neatskiriamais gyvų organizmų nuosavybe. Jie irgi padeda organizmams plėsti veiklos sritį. Tokie prisitaikymai gali pasikeisti ir virsti kitais tik labai iš lėto, naujų aplinkos sąlygų veikiami. Biologiniai prisitaikymai dažniausia yra vienašališko pobūdžio. Organizmas, jų įsigijęs, sunkiai arba ir visai negali gyventi kitokiose sąlygose.

Biologinė evoliucija trunka nuo gyvybės atsiradimo Žemėje pradžios — šimtus milijonų ir net milijardus metų. Gyvybė, besivystydama nuo primityviausių savo formų, sugebėjo pakilti iki didelio sudėtingumo. Žmogaus organizmas irgi yra tos evoliucijos produktas.

Pamėginkime keliais pavyzdžiais šiuos du vystymosi procesus palyginti ir kai kuriuos jų būdingesnius bruožus paryškinti, apsibrėždami tik progresyviausia stuburinių gyvūnų šaką — žinduoliais.

Prisitaikymas prie klimato

Didelis posūkis gyvūnijos evoliucijoje, atspalaiduojant jai nuo žalingo žemų temperatūrų poveikio, įvyko, išsivysčius kai kurių gyvūnų (paukščių, žinduolių) gebėjimui palaikyti optimalią kūno temperatūrą. Tai ypač svarbu šalto klimato sąlygose.

Žinduolių kailis — puikus kūno termoizoliatorius. Odos plaukuotumas atsirado kartu su pirmaisiais žinduoliais, bent prieš 150 mln. m. kaip viena priemonių, įgalinančių palaikyti pastovią kūno temperatūrą. Dėl tos priežasties žinduoliai, skirtingai nuo amfibijų ir roplių, sugebėjo kurti labiau paplėsti po Žemės rutulį, taip pat ir šaltojo klimato erdvėse. Tačiau tankus kailis, kuris ypač gerai tinka šiaurėje, būtų blogybė atogrąžų kraštuose, kur didesnių privalumų turi mažiau plaukuoti žvėrys. Mūsų klimatinės juostos žinduoliai žiemai savo kailį keičia šiltesniu, tačiau tai įvyksta ne pagal jų norą, o priklauso nuo medžiagų apykaitos, kurios tipas yra navedimas.

Joks žinduolis savo kailio negali pagal norą staiga nusimesti arba jį tuoj pat užsiauginti.

Žmogus irgi yra šiltakraujis. Tačiau jo plaukų dangą labai skurdi, nepakankama gintis nuo žalingo žemos temperatūros poveikio. Tačiau žmonėms per palyginti trumpą istorinį laiką pavyko užvaldyti visas Žemės rutulio klimatinės juostas, jų tarpe ir poliarinius kraštus.

Kokie gi prisitaikymai tai užtikrino? Argi nuo to labai pasikeitė šiaurės žmonių medžiagų apykaitos tipas ir odoje sudygo tankūs plaukai? Toks prisitaikymas tapo įmanomas tik dėl to, kad žmonės jau nuo labai seniai išmoko savo rankomis numauti sumedžiotų žvėrių kailius ir jais prisidengti, o vėliau tomis pačiomis rankomis išmoko iš pluoštinių medžiagų verpti rūbus bei austi audinius ir išto gamintis apdrangą — dirbtinį kūno termoizoliacinį sluoksnį. Tokiu būdu odos termoreguliacinė funkcija, tarpininkaujant darbščioms rankoms, žymių mastu tapo perleista apraungai. Apranga prieš nuosavą plaukų dangą turi neabejotiną pranašumą, ją galima pagal norą įsigyti ir pakeisti. O tai jau seniai padarė

žmogų visų klimatinė zonų pilnateisiu piliečiu.

Ginantis nuo nepalankaus klimato, rankomis naudojami ne tik žmogus. Daugelis smulkių žinduolių (įvairūs graužikai, kurtis, opšrus) savo letenomis rausia urvus ir įsitaiso juose guolius, o bebras moka net trobelę pasistatyti. Taip sukuriama pakenciamos mikroklimatinės sąlygos. Tačiau šių žinduolių veikla yra instinktyvi, mažai keičiasi iš kartos į kartą. Tokiai veiklai atitinkamai yra pritaikytas ir gyvūno kūnas. Pavyzdžiui, kurmių cilindrinis liemuo, plačios plaštakos, sunykę akys ir aksominis kailis liudija, kad jie tikrais požemių gyventojais tapo jau nuo senovės ir kitokiose sąlygose gyventi jau nebetinka.

Mikroklimatą reikiama įvertinti ir žmogus. Statydamas trobesius ir juos apšildydamas, jis kur kas tobuliau apsisaugo nuo bet kokių klimato netikėtumų. Tokie žmogaus veiksmai nėra paveldimi, nes žmogus savo individualiniame gyvenime lengvai gali pakeisti statybinko profesiją bet kurią kitą, nekaltant jau apie vaikus. Žmogaus veikla šia linkme yra nepalyginamai platiškesnė, negu žinduolių.

(Bus daugiau)

Virusai Prieš Virusus

Mokslo istorijoje žinomas ne vienas atsitikimas, kai atrodė, net labiausiai nutolę nuo tiesioginės praktikos reikalavimų moksliniai tyrimai vis dėlto pasirodė turį didžiulę praktinę vertę. Tiesa, neretai pasitaiko, kad, atlikus tokius tyrimus, tiesioginė nauda negaunama iš karto, o tik praėjus ilgesniam ar trumpesniam laikui, kai mokslinių tyrimų pasėkoje susikaupia daugiau faktiškos medžiagos ir, įjungus ankstyvesnių tyrimų rezultatus, tampa įmanoma padaryti labai vertingas praktiškas išvadas.

Maždaug prieš dvidešimt metų italų profesorius Magrasi, žinomas virusų, tai yra pačių mažiausių mikroorganizmų, tyrinėtojas, sulėidęs tam tikrų virusų bandomajam gyvuliui, išsėkė eksperimentinį susirgimą. Po kelių dienų jis sugalvojo bandymą pakartoti, ar susirgimą, sukeltą pirmos virusų dozės, kokiu nors būdu nepaveiks antroji virusų dozė. Ir iš tikrųjų, profesorius įsitikino, kad antroji virusų dozė žymiai pakeičia susirgimą, kurį sukėlė pirmųjų virusų sulėidimas.

Tačiau įdomiausia buvo tai, kad antrą kartą įeisti tie patys virusai nepasunkino paties susirgimo, bet priešingai — jį stabdė, to-

kiu būdu buvo pastebėta, kad antroji virusų dozė trukdo pirmosios virusų dozės veiklai.

Šis reiškinys, vėliau taip pat patvirtintas kitų mokslininkų, buvo pavadintas interferencijos arba kludymo reiškiniumi. Tačiau reikia pasakyti, kad tada šie tyrimai tuo ir užsibaigė, ir jokių praktiškų išvadų iš to nebuvo padaryta.

Tiktai pastaraisiais metais ši problema vėl imta tyrinėti. Anglų mokslininkas daktaras Aizeksas, dirbantis Londone, keletą sykių pakartojė užkrėtimo virusais bandymus. Jis išaiškino, kad tiek pirminis gyvulio apkrėtimas virusais, tiek ir gyvulio susirgimas gali būti likviduoti, jeigu gyvulį pakartotinai apkrėsime virusais, kurie prieš tai laboratorijoje dirbtinėmis sąlygomis buvo paversti nekenksmingais.

Kyla klausimas, dėl ko antrasis virusų sulėidimas gyvuliui turi tokią didelę gydomąją galią? Atlikus eilę specialiųjų tyrimų, kurie truko keletą metų, daktarui Aizeksui pavyko nustatyti antrinės virusų dozės veikimo mechanizmą. Pasirodė, kad antrieji virusai būdami nebe pajėgūs sukelti susirgimo, vis dėlto pilnai pajėgia dirbinti organizmo ląsteles, kad pastarosios, pagamintų spe-

cialias apsaugines medžiagas sėkmingai kovai su pirminiu virusinių apkrėtimu. Tos apsauginės medžiagos buvo pavadintos interferonais arba trukdytojais. Interferonus šiuo metu jau yra galima, palyginti, nesunkiai pagaminti laboratorijoje, apkrečiant kokiu nors susilpnintu virusu gyvulių ląstelinę kultūrą ir ją atitinkamoje sąlygose laikant keletą dienų.

Geriau įsivaizduosime šio mokslinio atradimo vertę, palygindami interferonų veikimą su antibiotikų veikimu.

Kaip žinoma, antibiotikai veikia prieš užkrečiamas ligas, pūdamai tų ligų sukėlėjus — vienokius ar kitokius mikrobus. Tokiu būdu, antibiotikai yra veiksmingi prieš vienus sukėlėjus ir neveiksmingi prieš kitus. Tuo tarpu interferonai veikia priešingai — jie nepuola virusų, bet, kaip jau buvo pasakyta, saugoja gyvulio ląsteles, kitais žodžiais tariant, jie nėra puolimo ginklas, bet gynybos priemonė. Be to, interferonų veikimas, saugant organizmą nuo ligos sukėlėjų, nėra nukreiptas prieš vienos ar kitos rūšies virusus, o aplamai prieš bet kokių virusų užpuolimą.

Turint galvoje visa tai, kas pasakyta, reikėtų, kad interferonai, jeigu jie būtų panaudoti praktikoje, taptų nepalyginamai veiksmingesni už antibiotikus ir ne tik todėl, kad išspręstų virusinių susirgimų klausimą, bet taip pat ir todėl, kad jie būtų efektyvūs prieš visas virusines ligas ir prieš visus virusus, kurie išsukia tas ligas.

Tačiau mes pasakėme išlygą — jeigu jie būtų panaudoti praktikoje, — kadangi šiandienai tai pasiekti trukdo dar viena kliūtis. Kaip buvo kalbėta, šiuo metu yra nesunku pagaminti interferonus, sėjant nebekeksksminčius virusus į ląstelinę kultūrą. Tačiau pasirodė, kad interferonai, nors ir nėra specifiniai virusų atžvilgiu ir todėl gali būti labai veiksmingi prieš daugelį virusinių ligų, yra specifiniai gyvulio organizmo ląstelių atžvilgiu. Štai, pavyzdžiui, jeigu virusai turėjo kontaktą su viščiuko ląstelių kultūra, tai gautos apsauginės medžiagos bus efektyvios tik prieš viščiukų ir vištų virusines ligas; jeigu virusais buvo apkrėsti triušio audiniai, tai gautos apsauginės medžiagos bus veiksmingos tik prieš triušių virusinius susirgimus ir taip toliau.

Norint gauti atitinkamas medžiagas, kurios veiktų prieš žmonių virusines ligas, reikėtų naudotis gyvomis žmonių ląstelėmis, kaip pavyzdžiui, placentos ar kitais audiniais, tačiau tati prak-

Komunistai Darą Gėdą Krikščioniškam Pasauliui

N. AUKSTUOLIS

Praėjusią savaitę konservatyviškas didlapis Toronte, Globe and Mail, įdėjo neilga Canadian Press pranešimą iš Truro, Nova Scotijos. Žinutė buvo trumputė, bet ji mane labai sudomino. Ji liečia labai svarbų šiandieninį klausimą. Ta žinutė skamba sekančiai:

"King's College universiteto prezidentas sako, kad šiandien komunistai atiden-gė žmoniškos brolybės įstatymą ir praveda praktikoj tokiau būdu, kad gali padaryti gėdą krikščioniškojo pasaulio žmonėms.

"Kanauninkas H. L. Puxley pasakė tarnautojų klubui, kad Rusija yra įsitikinusi, kad reikalingas žmonių broliškumas tarptautiniu pagrindu. Jis sakė, kad Šiaurės Amerikos žmonės taip užsiėmę 'mūsų numylėta laisve', kad žmonėms leidžiama badauti ir tapti pavargėliais".

Kanauninkas Puxley, be abejonės, nėra komunistas. Bet jis matyti nėra aklas. Jis mato, kas dedasi pasaulyje.

Ištikro, komunistai naikina visas priežastis, kurios neleidžia žmonėms sugyventi broliškai. Jie naikina klasinį pasiskirstymą, panaikindami privatišką nuosavybę gamybos, gamtos turtų ir kitų priemonių, kurios skirsto žmones į klases — savininkus ir darbininkus. Jie naikina religinę, rasinę neapykantą. Jie naikina tautinę neapykantą.

Krikščioniškasis pasaulis daug kalba apie krikščionybę, moralumą, demokratiją, laisvę. Bet koks gali būti krikščionis, jei jis grobiasi milijonus ir leidžia kitiems tos pačios tautos žmonėms kęsti alkį ir net badauti?

Ta pati religija labai daug prisideda prie žmonių neapykantos kėlimo. Ypatin-gai daug neapykantos sėja katalikybė. Štai vienas pavyzdėlis, kuris aiškiai rodo, prie ko priveda katalikybė:

tiškoje sudarytų didžiules kliūtis, tuo labiau, norint plėsti mastą išvystyti tokių brangių vaistų pramoninę gamybą.

bet daktaras Aizksas šiuo metu optimistiškai tęsia savo darbą, bandydamas panaudoti ne žmonių, o beždžionių audinių ląsteles. Jis yra įsitikinęs, kad interferonai, pagaminti tokiu būdu, galės pilnai apsaugoti nuo virusinių susirgimų ne tik tai beždžionės, bet ir žmones.

V. P.

Hamiltono viename distrikte apsigyveno žydų kilmės Dr. White. Ne paprastas žmogelis, o universiteto dėstytojas. Ir tuoj pasirodė ant jo namo svastika.

Oakville miestelyje apsigyveno vienas žydų kilmės krautuvininkas, Julius Gotlieb. Po vienos nakties jis rado krautuvių kojomis apverstą. Plokštelių ir baldų sudaužyta už \$25,000. Krautuvių paliktas raštelis: "Oakvillėj žydų nereikia". "Žydai nužudė Kristų".

Krikščionių pasaulyje pilna rasinės, religinės, tautinės neapykantos. Žmogaus žmogumi išnaudojimo.

Man prisimena tie laikai, kai aš Lietuvoje buvau dar tik vaikas. Mano bobutė buvo karšta katalikė. Ji net

kokiam tai zokonui priklausė. Bet ji pasakodavo baisių dalykų apie žydus. Cirdi, jiems per kokias tai šventes būtina reikia kataliko kraujo. Jie pasigauna mažą kūdikį, įdeda į statinę, kurioje daug vinių, o paskui roliuoja, ritina statinę. Taip jie išleidžia vaiko kraują iki paskutinio lašo.

Ir Kanadoje, nors ne tiek daug ryškiai ir plačiai, kaip Jungtinėse Valstijose, rasi vietų, kur negrui neleidžia valgyti restorane, neišnuomoja buto, nepriima į darbą. Panašių diskriminacijų yra kiniečiams, žydams. Yra vietų, kur žydams neparduoda namų. Ir tas visas diskriminacijas praktikuoja krikščionys, o ne kokie pagonys. Socialistinėj pasaulio dalyj šitie visi žmonių brolybę ardantj dalykai raunami iš šaknų. Tiesa, žmonių perauklėjimas nėra lengvas dalykas. Bet su laiku bus išnaikintos visos diskriminacijos. Kanauninkas Puxley sako teisybę, kad krikščioniško pasaulio žmonėms bus gėda.

Lietuvos Žmonių Būvio Pagerėjimas Per 20 Metų

Veiksniai diena diena žaunija, būk Lietuvoje gyvenimas dabar labai sunkus. Tai, žinoma, grynas melas. Tą labai gerai įrodo grynai faktai.

Lietuvoje leidžiamas žurnalas "Mokslas ir Gyvenimas" paduoda labai ryškius faktus apie gyvenimą dabar, lyginant su gyvenimu 1939 metais. Smetonos valdymo metu. Štai keletas tų faktų:

1938-39 metais mėsos ir mėsos produktų vienam gyventojui per metus teko 41 kilogramas, o 1959 metais jau 59 kilogramai.

Pieno ir pieno produktų 1939 metais vienam gyventojui teko 240 kilogramų per metus, o 1959 metais jau 283 kilogramai.

Kiaušinių 1939 metais vienam žmogui teko 50 vienučių, o 1959 metais jau 138.

Žuvies ir žuvies produktų 1939 metais teko 2.9 kilogramo, o 1959 metais jau 6.3 kilogramo.

Cukraus — 11.5 kilogramo, o 1959 metais jau 23 kilogramai.

Miltų ir kruopų — 194 kilogramai, o 1959 metais 135 kilogramai (30 procentų mažiau).

Bulvių — 244 kilogramai, o 1959 metais 210 kilogramų (14 procentų mažiau).

Daržovių — 28 kilogramai, o 1959 metais 69 kilogramai.

Vilnionių audinių — 6.8 metro, o 1959 metais 15.5 metro.

Medvilninių audinių — .98 metro, o 1959 metais 1.7 metro.

Šilkinų audinių — .55 metro, o 1959 metais 2.9 metro.

Odinių avalynių — .65 poros, o 1959 metais 1.6 poros.

Kaip matome, Lietuvos žmonės dabar sunaudoja visko daugiau, išskyrus bulves ir miltinius valgius. Jie sunaudoja mėsos pusantrą karto, pieno virš pusantrą karto, kiaušinių beveik tris kartus tiek, o šilkinų audinių virš penkių kartų.

Tai kaip gi gali būti "blogesnis" gyvenimas dabar, kuomet visko sunaudojama daug daugiau?

Šie faktai sumuša visus verkšlenimus apie Lietuvos žmonių "skurdą".

Tiesa, jie dar negyvena taip, kaip Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje. Bet didžiuliam pasaulio yra toli atsilikusi nuo Šiaurės Amerikos.

Tikėsit, ar ne, bet Laosoje, kurią francūzai valdė daug metų, nėra nei vieno gelžkelio. Panašesnių kelių taipgi labai mažai.

Jungtinės Valstijos išleido brošiūrą, kurioje reikalaujama, kad Kubos valdžia nusikratytų komunistais. Jeigu ji to nepadarys, tai Kubos žmonės, su kitų pagalba, nuversiančios Kastos vyriausybę.

Ar Žinote, Kad:

1843 metais buvo pastatyta pirmas jūrinis geležinis laivas.

Pirmu kartu žmonių surašinėjimas Kanadoje įvyko 1871 metais. Tuomet buvo 3,689,257 gyventojai.

Kanadiečiai pirmu kartu gavo teisę balsuoti renkant federalę valdžią 1878 metais.

Pirmas gelžkelis Kanadoje buvo nutiestas 1836 metais. Jis ėjo tarp Lapraire, Que., ir St. John, Que.

Kad Kanados gelžkeliai turi 44,125 mylias.

Šiandien traukiniais Kanadoje pervežama prekių per savaitę \$3,000,000 tonų.

Kanada per 4 metus išleis \$700,000,000 NATO militariams reikalams Europoje.

Kanadiečiai 1960 metais išleido užsieniuose kaip turistai \$632,000,000, o užsienio turistai per tą laiką išleido Kanadoje \$417,000,000.

Per praėjusius 20 metų at-eiviai atsidarė Kanadoje 5,000 naujų mažų biznių, pirkto 4,000 farmų ir išnuomojo 1,000 farmų.

Dr. Bates sako, jog šiais metais vėžio ligomis mirs 45,000 kanadiečių. Jei žmonės kreiptųsi dėl ištyrimo anksčiau, daug išsigelbėtų.

Newfoundlando Grand ežeras yra 192 ketvirtinių mylių.

Sibiro ežeras Baikal giliausioj vietoj yra 5,650 pėdų gilumo.

Filipinai susideda iš 7,100 įvairaus dydžio salų.

Montrealietis

VARŠUVA. — Žinių agentūra Pap praneša, kad Lenkija ir Kuba pasirašė kultūrinę sutartį, kuria abi šalys pasikeis astistais, parodomis, mokytojais, profesoriais ir TV programomis.

Mirus
Leonui Prūseikai
Mes Kalifornijos, San Francisco, Oaklando ir San Leandro draugai ir draugės reiškiamo nuoširdžią gilią užuojautą velionies sesutėms, visiems giminėms, draugams ir draugėms.
Su Leono mirčia netekome žymaus rašytojo, visuomenininko ir kovotojo už kilnias idėjas. Jo raštai ir atlikti visuomeniniai darbai liekasi neužmirštami dabar ir bus minimi per šimtmečius.
Mes minėdami velionį tęsime jo kilnius darbus pirmyn.
J. K. Alvinas
San Francisco, Calif.

Su liūdėsiu ir gailėsčiu širdyse minime trijų metų sukaktį nuo mirties
John Barnett
Mirusio balandžio 8 d., 1958 m.
Liūdėdami minime iš mūsų tarpo mirties išskirtą sūnų ir brolių.
Motina Mary ir Petras Vaitkai,
Sesuo Frances ir brolis Eddie Barnett

Detroit, Mich., J.A.V.
Mirus
Uršulei Kasiltonienei - Dorinaitei
Reiškiamo gilią nuoširdžią užuojautą velionės liūdinčiam broliui čekagiečiui Walteriui Dorinui, jo šeimai ir visiems velionės giminėms bei artimiesiems.
Helen ir Joe Taylor
M. Dabravolskienė ir šeima
Toronto, Ont.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Montrealo LSDP Draugijos ilgametis narys ir veikėjas J. Pelakauskas, buvęs šios draugijos finansų sekretorius, išvažiuoja Lietuvon apsigyvenimui. Savo pareigas perdavė V. Verbylai, 4330 St. Zotique St., Rosemount. Nuo dabar susirgę ar kitais finansiniais kuopos reikalais kreipkitės pas naują sekretorių nurodytu adresu.

O. Ramanuskas turėjo operaciją Notre Dame ligoninėje.

S. Repšys gydosi namuose po gydytojo priežiūrą.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti.

Numirė P. Dauderis, sulaukęs 65 metų amžiaus. Kanadon atvyko po pirmo pasaulinio karo. Paliko žmoną, sūnus ir dukrelę Tarybų Lietuvoje, brolis Montreale.

Kilęs iš Panevėžio apskr., Ramygalos vals., Anciškio vieniškio.

Taipgi mirė J. Balsys, atvykęs Kanadon prieš pirmą pasaulinį karą. Paliko žmoną Montreale.

Sugrįžo iš Floridos S. Apspiškis ir F. Gruckiunas. Abudu saulės nudažyti raudonai kaip burokai.

Išvažiuo į Jungtines Valstijas vakacijoms J. M. Gruckiunai.

P. N. Rutkauskai (Jokubauskaitė) susilaukė sūnelio. Motina ir naujagimis O.K.

Čia Romos katalikai pasiėmę medinį kryžių ketvirtadienį prieš vėlykas maršavo apie Montrealą padarydami 65 mylių kelionę, bet jokio stebūklų jie nepadarė. Pavargę sekmadienio rytą paliko kryžių vienoj bažnyčioj ir išsiskirstė.

Antra demonstracija buvo studentų su plakatais prieš nuklinius ginklus. Obalsiai kvietė visus aktyviai veikti, kad nepasikartotų Hirošimos tragedija.

Romos katalikų kunigas

D. Lemiaux, 59 metų, persėvė R. E. Sanders, 26 metų, kuris įlindęs į kleboniją ieškojo ko tai stalčiuose. Vagišius mirė ligoninėje.

Evangelikų kunigas A. T. Jordan, montrealietis, nu-teistas metams kalėjimo už padirbimą dokumentų slap-tam emigrantų įvažiavimui Kanadon.

Teisme aiškinosi, kad gautus pinigus už dokumentų padarymą sunaudoęs geram tikslui, bažnyčios pagražinimui.

Laivų statytojai, samdomi Canada Vickers Co., po dviejų savaitių solidaraus streiko, laimėjo algų pakėlimą 15 centų į valan'ą. Senatvės pensijų fon mokės ir kompanija. Taipgi 40 valandų darbo savaitę.

Sutartis pasirašyta trims metams ir 15 centų pakels per tris kartus po 5 centus kasmet.

Kaip Atsirado Pašto Ženkliai

Kartą, 1836 metais, Anglijos parlamento bendruomenės rūmų narys seras Rolandas Hilas keliavo po Airiją. Apsistojęs nežymios vietovės viešbutyje, jis pamatė, kaip paštininkas įteikė tarnaitėi laišką. Pavarčiusi rankose voka, mergaitė gražino jį atgal. Ji neturėjo šilingo, kurį pagal to meto įstatymą reikėjo duoti už pristatymą.

Išgirdęs, kad gražioji airė negali išpirkti laiško iš sužadėtinio, Rolandas Hilas ištiesė jai šilingą. Mergaitė padėkojo, tačiau pinigų neėmė. Po to, kai paštininkas nuėjo, tarnaitė papasakojo keliautojui apie gudrybę, kurios ėmėsi ji kartu su savo sužadėtinium. Ant voko, greta adreso, jie pažymi nepastebimus sutartinius ženklus, ir tokiu būdu įsimylėjęliai daug ką sužino apie vienas kitą. Užtenka rankose palaikyti voka, ir galima nemokėti už brangiai kainuojantį laiško pristatymą.

Hilas ėmė galvoti apie pašto netobulumą, ir netrukus parlamente jo pasiūlymu buvo priimtas įstatymas apie pašto ryšių reformavimą. Už laišką, sveriantį pusę uncijos, jis pasiūlė vieninę mokestį — vieną peni. Hilas apskaičiavo teisingai: valstybė ne tik nepatyrė nuostolių, bet, priešingai, gavo pelno, nes pajamos iš pašto žymiai išaugo.

Sužinojęs apie projektą, kitas anglas, knygų parduėjas Calmeras, jį dar patobulino. Kad būtų lengvesnė apskaičiavimo technika, jis pasiūlė įvesti pašto apmokė-

jimo ženklą — tą pat kvitą, kuris dabar klįjuojamas ant voko. Taip 1840 metais pasirodęs pirmasis pasaulyje pašto ženklas, papuoštas karalienės Viktorijos portretu.

Hilo ir Čalmerso nuopelnai nekelia abejonių. Ir vis dėlto, žinoma, buvo šiek tiek kitaip, negu apie tai pasakojama tradicinėje legendoje apie pašto ženklų išradimą.

Dar 17 amžiuje prancūzų karalius Paryžiaus paštą visiškai žinion atidavė tūlam Balejė. Pastarasis įvedė vieno sū vertės pašto bilietus, tuo pačiu gavęs teisę žygiuoti pirmojoje pašto ženklų išradėjų eilėje.

18 amžiuje atsirado dar vienas išradėjas — švedų inžinierius Treftenbergas. Jis taip pat iškėlė mintį įvesti pašto mokesčio ženklą. Tačiau jo projektas nebuvo priimtas.

O 19 amžiuje, dar prieš Calmersą ir Hilą, Sardinijoje pasirodė antspauduoti vokai. Antspaudas iš esmės ir buvo pašto ženklas.

Tačiau visi šie išradimai galiojo neilgai ir nepaplito. O tai buvo todėl, kad dar nebuvo tam pribrendęs metas, nebuvo didelio pašto ženklų būtinumo. Tik tuo reikiama aiškinti Calmerso ir Hilo pirmtakų nesėkmes. Tuo tarpu 19 amžiaus viduryje pašto ženklai iš tikrųjų buvo reikalingi.

To meto Anglija buvo pati didžiausia ir labiausiai išsivysčiusi pasaulyje prekybinė šalis. Svarbiausi jos pašto klientai buvo pirkkliai. Tačiau gremėzdiška ryšių sistema su jos nepaprastai aukštais tarifais dargi pirkkliai atbaidė nuo pašto paslaugų. Pašto ženklai lengvai išsprendė šią problemą. Paštas tapo visiems prieinamas.

Legenda kalba ne apie pirkklus, o apie įsimylėjęlius. Tačiau faktai priešingi gražiems prasimanymams. Juk neveltui po Hilo mirties jam paminklą pastatė pirkkliai, ir be to priešais Londono biržą.

J. A. (Svyturys)

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. Daukantas, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe vieną E. Betkaus atnaujintą į Lietuvą.

B. Drukas, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

Brazilijos lietuviai iš Sao Paulo pranešė, kad ten jie Liaudies Balso paramai suaukojo 900 kruzerų. Auksas: VI. Bukas ir Vac. Navick po 250 kr.; Julia Grudis 200 kr.; Jon. Bernotas ir Mot. Mozurukas po 50 kr.

A. Ališauskas, Laselle, Que., atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

K. Makarevičius, Vancouver, B. C., prisiuntė nuo tos apylinkės lietuvių sukeltų dėl LB paramos \$15.00 aukų.

J. Jaskėvičius, Worcester, Mass., prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe viena jo atnaujinta į Lietuvą ir paaukojo \$1.00.

J. K. Alvinas, San Francisco, Cal., prisiuntė paskelbtą užuojautą.

Birutė Lukaitė, Sundie, Alta., pranešdama liūdną žinią apie savo tėvelio mirtį, atnaujino velionies skaitytą ir remtą LB sau ir kitą prenumeratą į Lietuvą, taipgi paaukojo \$1.50 savitraščio paramai.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe po vieną atnaujintą į Lietuvą J. Vilkelienės ir I. Janušo.

And. Serbenta, Buffalo, N. Y., atsinaujino sau ir tris prenumeratas į Lietuvą ir paaukojo \$1.00.

J. Mingilas, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo \$2.00.

J. Šinkunas, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

P. M. Vaitkai, Toronto, užrašė naują prenumeratą į Lietuvą, pridavė paskelbtą naminėjam mirusio ir paaukojo \$1.50.

K. Frunskis, Hamilton, Ont., lankėsi Toronte Pašalinės Draugijos parengime ir Liaudies Balso paramai paaukojo \$10.00.

A. Bartkus, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

M. Paužienė, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Butcheraičio \$2.00 aukų.

Geo. Račys, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo H. Jarienės \$2.00 aukų.

A. Dagis, San Francisco, Cal., prisiuntė LB paramai \$5.00 aukų.

L. Skripka, Montreal, per J. Lesevičių atnaujino pre-

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilė ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Vic Stropus

White Rose Service Station

Naujai atidaryta Service Station

Gazolinas ir automobilių taisymas.

Lietuviams 10% nuolaida už taisymus.

Esu baigęs automobilių taisymo mokyklą — reikalui esant galiu parodyti pažymėjimą.

Maloniai kviečiame užvažiuoti pas mus.

Viktoras Stropus — Teofilus Subačius
9000 Pie IX Blvd. RA. 1-2347

Kas Naujo Pasaulyje

Išrodo, kad Jungtinės Valstijos, Tarybų Sąjunga ir kitos šalys, suinteresuotos Laosos klausimu, likviduoja skirtumus savo pažiūrose ir bus susitarta dėl nutraukimo mūšių.

Patys laosiečiai pasisakė už pasitarimą dėl nutraukimo mūšių.

Pagrindinis dalykas bus konferencija, kurioje bus tariamas dėl tolimesnio Laosos likimo. Tame pasitarime, kaip yra žinoma, turi dalyvauti 14 valstybių.

Belgai vėl prakalbėjo apie ištraukimą savo kariuomenės iš Katangos provincijos. Ar jie vykdys, tai kitas dalykas.

Hamarskjoldas sako, kad JT imsis griežtesnių žygių prieš Tšombę, kurs kursto Katangos žmones prieš JT.

Jungtinės Tautos traukiančios į Katangą 5.000 Indijos ginklu, kuriems bus pavesta "apraminti" Tšombę.

Derybos tarp egzilinės Alžyro arabų vyriausybės ir generolo De Gaulle atstovų galų gale įvyks.

Alžyriečiai galų gale sutiko dalyvauti, nors jie nerodo didelio entuziazmo dėl šių derybų.

Dag Hamarskjold pareiškė Jungtinėse Tautose, kad jis rezignuotų iš sekretoriaus pareigų, bet tik tuomet, jeigu didžiama asamblėjos narių pareikalautų jo pasitraukimo.

Kritika jo darbo ne mažėja, o didėja. Ypač daugelis Afrikos šalių reiškia nepasitenkinimą jo darbu Konge. Prie jų galima pridėti ir Indiją, kuri stačiai jam į akis pasakė, kad Indija susirūpinusi pavlėtimi Konge.

Kaip ir galima buvo tikėtis, katalikų kardinolas R. Cushingas giria Robertą Welchą, John Birch Draugijos įsteigėją. Jis sako, kad jis užsitarnauja paramos, kadangi jis esąs geras antikomunistas.

numeratą į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$5.50.

Geo. Shimaitis, Brockton, Mass., prisijuntė keletą atnaujintų prenumeratų ir nuo trijų skaitytojų po 50 c. aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

V. Zalys, Lac Du Bonnet, Man., \$1.00;

S. Shostake, London, Ont., \$1.00;

M. Simonienė, Toronto, \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Robert Welch ir jo sėbrai apšaukė komunistais beveik visus žymesnius Amerikos politikierius, jų tarpe Eisenhowerą, Trumaną, Dulles ir t. t.

Katalikų dvasiškija su mažomis išimtimis visuomet su reakingiausiais elementais.

Žydų žudikų vado Eichmano byla, kuri prasidėjo antradienį, būsianti nufotografuota ir perleista per viso pasaulio televiziją.

Televizijos stotys ir kino teatrai gausią kopijas teismo tik už išlaidas, padarytas nufilmuojan teisma.

Indonezijos sukilėliai, kurie iki šiol laikėsi šiaurinėje Celebės dalyje, paskelbė, kad jie visiškai pasiduoda.

Jų tenai buvę dar apie 25.000. Jiems komandavo Daniel Somba.

Dabar jau tik mažutės grupelės palieka. Joms nėra progos ilgai laikytis.

Sukilimas prasidėjo trys metai atgal. Pasirodė, kad sukilėliai nerado užtekintos paramos žmone. Sukilėliai kaltino Sokarno vyriausybę, būk ji pasiduodanti komunistams.

Tarybų Sąjunga pranešė, kad ji atsiima savo reikalavimą, kad Jungtinės Tautos svarstyti U-2 įsiveržimą į Tarybų Sąjungą.

Nurodoma, kad prezidentas Kennedys davęs įsakymą vengti tokių įsiveržimų. Tokiu būdu, šis klausimas lieka jau praeities dalyku ir nebebus keliamas viešumon.

Neutralistiniai stebėtojai linkę manyti, kad tai geras žingsnis iš Tarybų Sąjungos

pusės dėl sumažinimo tarptautinio įsitempimo.

Daugelis Afrikos šalių reikalauja, kad Jungtinės Tautos paskelbtų sankcijas prieš Pietų Afriką, kur labai diskriminuojami negrai. Neatrodė, tačiau, kad Jungtinės Tautos patenkintų šį reikalavimą.

Kanados atstovas pareiškė, kad jis priešingas sankcijoms, bet jis sutiktų, jeigu Jungtinės Tautos griežtai pasmerktų aparteidą, negrų atskirumą ir suvaržymą.

Jungtinių Valstijų prezidentas John Kennedy lankytis Kanados sostinėje Ottawoje gegužės 16 dieną. Jis išbus Kanadoje dvi dienas.

Apie ką jis ir Kanados premjeras kalbės, dar nesakoma.

Pietiniame Vietname, kur valdžią pinigais ir ginklais palaiko amerikiečiai, pagyvėjo partizanų veikla.

Valdžia giriasi, kad per kelias dienas buvo užmušta per susirėmimus su jais virš 200 partizanų.

Pietinio Vietnamo valdžia yra panaši buvusiai Syngman Rhee valdžiai Pietinėje Korėjoje.

Britanijoje smarkiai vystosi antinuklinis judėjimas. Dešimtys tūkstančių žmonių dalyvavo eisenose iš dviejų centrų. Londone buvo didžiulis mitingas Trafalgar skvere. Buvo didelis piketas prie amerikiečių ambasados.

Kaip sako pranešimai iš Londono, tai keli desėtkai pikietininkų buvo suimti ir nubausti.

Prie senelio Russello prisidėjo ir kitas žymus senas visuomenininkas.

Ivairenybės

Augalai Išlaiko —217 Laipsnių Temperatūrą

Yra žinoma, kad augalai, juos užšaldžius, nyksta. Tačiau naujaisi bandymai parodė, kad tokie augalai, kaip beržas ir juodieji serbentai, yra ypatingai atsparūs žemose temperatūrose. Tai išaiškino tarybinis mokslininkas akademikas Tumanovas. Jis beržo bei juodųjų serbentų šakas padėjo į žemos temperatūros kamerą. Pradžioje laipsniškai buvo pasiekta 40 laipsnių šalčio temperatūra. Šakoms pripratus prie tos temperatūros, jos buvo panardintos į skystą azotą, po to į skystą vandenilį, kuriame buvo išlaikytos net 2 valandas, esant —217 laipsnių temperatūrai, ir vėl perkeltos į skystą azotą. Surašius šakas į normalias temperatūras, jos dygo normaliai. Pasirodo, kad labai svarbu sudaryti tokias sąlygas, kad augalai galėtų aušti laipsniškai, o ne staiga. Šakos, iš karto patekusios į —14,5 laipsnio temperatūrą, tuoju sunykavo.

Parketas iš Linų

Linų apdirbimo atliekos tapo gera statybine medžiaga. Lenkijoje Sosnovetsko

miesto statybos įmonė gamina parketą iš linų atliekų. Parketo plytelės daromos iš supresuotų spalių. Toks parketas nepraleidžia drėgmės, slopina garsą.

Prietaisas, Leidžiantis Matyti Molekulę

Sumsko Elektroninių mikroskopų ir elektroautomatikos gamykla pirmoji šalyje pradėjo gaminti aukštesnę klasės mikroskopus. Prietaisai didina 200 tūkstančių kartų. Jeigu tiek kartų padidintume paprastą rašalinę, ji atrodytų kaip pats didžiausias kalnas pasaulyje. Mikroskopas leidžia patikrinti ankstesnį supratimą apie polimerų prigimtį ir charakterį, pamatyti ir išstudijuoti stambias molekules ir kt.

Naujas prietaisas skiriasi nuo anksčiau pagamintų tuo, kad aprūpintas automatinu įrenginiu, leidžiančiu fotografuoti vaizdą ir pakeisti tiriamuosius pavyzdžius.

Mikroskopas bus plačiai pritaikytas biologijoje, chemijoje ir kitose mokslo bei technikos srityse.

LANDSBERG, Vak. Vok. Čia kalėjime pasikorė buvęs SS dalinio karininkas Heinrich Haimann, kaltinamas žydų žudyme.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LL. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

J. DOVYDAITIS

Stikliniai Balandžiai

Apysaka

(Tąsa)

— Pinigų turite?

Milžinas pirmasis, o pasakui ir mažasis storulis sąžiningai išvertė kišenes. Jis ištraukė tik apdulį pistoletą.

— Kokios sistemos? — Žoržas ištiesė ranką ir paėmė pistoletą.

— Ispaniškas. "Astra"... — ir mažylis kažkodėl tuoj pistoletą atsiėmė ir vėl įsidėjo į kišenę. Jis tarsi išsigando, kad ginklo jam gali ne gražinti.

— Rūbų mums reikia, — tarė didysis. — Štai paskutinė saga baigia ištrūkti...

— Ir jis parodė į savo siaurutes kelnes, kurios, rodės, tuoj per visas siūles sprogs.

— Tokia krautuvė, kur dykai dalintų kostiumus, dar neatidaryta. — nusijuokė Žoržas. — Galėčiau savo vasarines kelnes paskolinti, bet jų dar nenusipirkau...

Drukis sėdėjo panarines galvą. Mažasis kumštelėjo alkūne Žoržui:

— Aprengti tokį drimbą reikia dviejų suvėjų ir penkių metrų medžiagos...

Žoržas kažkodėl vis labiau niaukėsi:

— O jeigu žmogus tam bute tebegyvena, o dėžutę su stikliniais balandžiais išmetė arba kam nors atidavė?

— Taj ženklas. Sutartas ženklas. Aš ją pats ten pastačiau. Jis niekad to nepadarė!

— O jeigu? — spyrsi Žoržas. — Visko gali būti...

Mažylis dėbčiojo į drūškį, abiejų akyse slankiojo tamsūs išgąsčio šešėliai. Ką tada daryti? Jiems pasirodė, kad Žoržui labai nepatinka eiti į tą butą.

Mažylis staiga pasitempė. Jo akys nuožmiai blykstelėjo:

— Tu žinai, kad aš juokų nemėgstu. Kas bando mus apgauti — tą mes nurašome į pakulus. Stiklinius balandžius jis saugo kaip savo galvą. Tai ženklas. Ženklo išsižadėjai — mūsų išsižadėjai. Mūsų išsižadėjai — bučiuok kapą!

Irena atnešė vakarienę. Svečiai užgulė lėkštes ir akimirksniu jas ištuštino. Jie ir vėl dairėsi alkanomis akimis.

— Duok dar duonos!

Alkį numarino tik suvalgę paskutinį duonos puskelaitį, riekės pasibarstydamį piaustytu svogūnu. Išgėrė po keturias stiklines arbatos.

— O jeigu sandėlio vedėjas vis dėlto ten negyvena?

— Vėl paklausė Žoržas, slepiamas tų pačių neaiškių minčių. — Jeigu dėžutės su stikliniais balandžiais neberasim ant komodos?

— Dvylika metų... — tarė rubulis, nuo karštos arbatos išprakaitavęs. — Visko galėjo atsitikti... Tačiau pabandyti reikia. Kitai...

Jis dar sykį atsiduso ir nedrįso garsiai pabaigti savo minties. Bet Žoržas žinojo, kaip turėjo baigtis šis sakinytis. Kitaip jie ir liks tokie pat pliki ir bejėgiai, kurie šį vakarą sėdi čia, už laikraščio lapu apdengto stalo...

Žoržas greit nusprendė: neapgausit manęs... Tau baisiai rūpi dėžutė. Daugiau dėžutė negu baltinių sandėlio vedėjas. O kas gali būti dzžutėje? Gal ji visa brangakmeniais apsaugyta?

Jam tiesiog niežtėte niežtėjo delnai. Seniai jis savo rankose belaiškė brangakmenius. O ką su jais veikti — žinojo ne blogiau už tuos nudrėskėlius, kurie savų paslapčių ligi galo nenori atskleisti. Pažiūrėsim, kas iš mūsų gudresnis?

— Pabandykim... — tarė ramiai Žoržas. Jis mokėjo valdytis, ir nieks nepastebėjo, kad dažnai garsiai tarti jo žodžiai buvo visai priešingi jo mintims. — Greičiausiai pasiseks. Rasim baltinių sandėlio vedėją... Bet, sakysim, jis prieš dvi savaites mirė. Pavėlavom tik dvi savaites. Kas tada? — Ir lyg pasiteisindamas paaiškino: — Kai tikėsimis blogiausio atvejo — niekad neapsigausi. Rubulis delnu nusišluostė išrasojusią kaktą.

— Aš da turiu vieną adresą Ukmėrgėje. Važiuosim ten. Negi pasikarsai?

O milžinas vėl suvapėjo savo greitakalbe, ir Žoržas, pakreipęs ausį, ilgai klausėsi, kol suprato:

— Pasitrauksime į pasienį. Mes prasimušim iki Vakarų Berlyno, kaupti, staugtų velniai!

Žoržas nieko neatsakė. Jis suprato, kad karščiavimasis — didžiausias priešas. Milžinas atrodė tikras vaikas. Ir kaip tik todėl, kad jis buvo karštakošis kvailys — Žoržą ir kankino šį vakarą bloga nuojauta.

Galų gale jie išsiskino, susitarė.

Spąstuose

Žoržas išėjo į virtuvėlę ir rado Ireną, sėdinčią ant kė-

dutės, galvą atrėmusią į sieną ir užsimerkusią.

Atrodė, kad ji miega.

Bet ne! Vos tik durys gurgžtelėjo — mergaitė greit atsimerkė. Blyškiai žydros akys sužiuro su išgąsčiu. Paskutiniu metu Žoržas pastebėjo tą negerą, baugią jos akių išraišką. Ir tai dar vienas slaptas nemalonumas, kuris jį gąsdina.

— Kur tu šią naktelę klaidžiojai? — paklausė jis labai ramiai. Net pasistengė, kad jo balse skambėtų šilta gaida. — Nunešei skalbėjai baltinius?

— Taip...

— Tau užteko valandos. O kur dar buvai?

— Aš norėjau aplankyti mamą...

Jis žiūrėjo aštriomis akimis, skverbdamasis į mergaitės sielos gelmes. Jį smaugė jūtėjimas, nes jautė, kad mergina kasdien darosi sveikesnė. Žoržas suprato, kad ir šiandien Irena melavo.

— Tu užsėdėjai pas mamą, judvi išsiverkėte, pakuj susibarėte...

— Ne.

Žoržas sukľuso. Ji šiandien nebemelavo, kaip buvo pratusi. Ką dar naujo ji sufantazuos?

— Aš mamos neradau. Sutikau draugę. Nuėjome paškoti.

— Tu gerai sugalvojai... — jis atsargiai paglostė jos šviesius plaukus. — Ir aš, ir brolis nepriešingi, kad tu pasilinksmintum.

Ireną nieko neatsakė. Ji žiūrėjo į riebalais nudėmėtus popierinius apmušalus. Čia ant palangės stovėjo elektrinė plytelė. Kai čirškėdavo kepsnys, riebalai tikėdavo į šalis. Daug dėmių ant sienos... Nešvarų popierių galima nuplėsti ir pakeisti nauju, o suteptą gyvenimą kaip nuprausti?

— Pas kokią draugę buvai? — greit paklausė Žoržas. — Vardas? Pavardė? Greit atsakyk!

Taip užklupta Irena tylėjo.

— Kokioj salėj buvai?

— Barake. Prie elektrinės... Ten, kur mes susipažinome...

Žoržas kilstelėjo ją už smakro, jo ranka nuslydo ir apkabino merginos kaklą. Šalti pirštai glostė jos akšominę kaklo odą, lieté virpančias gyslas. Jis jautė, kaip dunksi jos širdis. Praskėtė pirštus ir delne jautė jos gomurį, jos trūkčiojantį alsavimą. Jis tyrinėjo ją lyg gyvulėlį.

Irena pasirodė, kad ji uždus. Ją pagavo siaubas. Ji su pasišlykštėjimu atstūmė jo ranką ir atsistojo. Pati nesuprato, kas įvyko, bet jos rankoje atsidarė virtuvinis nulaužtu galu peilis.

— Nedrįsk manęs liesti! — suriko ji.

Žoržas šaltai šyptelėjo. Jo akys atidžiai stebėjo riebaluoto peilio geležtę ir Irenos ranką.

— Ko tu lyg katė? — tarė jis taikiu balsu. — Aš juokais, vaikiškai, o tu?

— Išėikit! — nenurimo Irena. — Aš pasakysiu viską Liudvikui! Tai biauuru — kabinėtis.

Žoržas jau visai pralinksmėjo.

— Ar tu sapnuoji? Aš kabinėjusi? Fantazija! — staiga Žoržo balsas pakito. Dabar jis pats ėmė pulti:

— Man nepatinka, Irena, tavo nakties vaikštynės. Su kuo tu susitinki?.. Tu gali ir save, ir Liudviką praudyti. Neužmiršk, kad aš esu vienintelis žmogus, kuris jums padėjau ir padėdu. Tu žinai, jei ne aš — Liudvikas grįžtų ten, iš kur neseniai išėjo...

Irena tylėjo. Jos pirštai atsignaužė, peilio kriaunos palengva išslydo. Peilis barkštelėjo į stalą.

— Tu gerai žinai... Jei aš j bedugne, tai ir tu su broliu kartu. Ir pabandyk mane apgauti! Nė minutėlės nesvyruosiu.

Mergaitė su baime dirstelėjo į Žoržą. Ji neišlaikė jo žvilgsnio. Jis toks pat šaltas ir aštrus, kaip gerai išgalastas suomiškas durklas, kurį Žoržas net miegodamas pasideda po pagalve. Irena žinojo, kad tas baisus žmogus niekad nesusvyruos.

Nykus jausmas suspaudė jai širdį, gniaužė sąmonę, temdė bet kokią viltį. Irena norėjo garsiai ir klaičiai nusikvototi. O ji dar sugalvojo kviesti pagalbon kažkokį karštakošį geltonplunksnį! Argi Žoržas ir vaikas iš fabriko viens kitam lygūs priešai? Ji skaudžiai ir paskutinį kartą apsiriko. Mergaitė pasijuto kaip reikiant įkliuvusi į Žoržo spąstus. Iš šių spąstų jau nebeištrūksis...

Įsiveržiu į Bobino Tvirtovę

Nauja darbo diena buvo kaip ir visos, greit pralekiančios, be nuobodulio. Ligi pietų pertraukos skardos skyriuje tupinėjo prie naujai montuojamos gręžimo mašinos, tvarkydamas skirstymo dėžutes. Aplink čekšėjo skardos karpymo žirkles. Jų balsas, kai kerta cinkuotus lakštus, plonai cypiantis, tarsi už uodegos nutvėro paukštelio... Net stebėtina — tokia galinga mašina ir toks plonas cypsėjimas...

Už kombinezo kiškos mane kažkas timptelėjo. Šalimais stovėjo Nemeikšienė.

— Ar apkurtai, Algi? Aš tave šaukiu, o tu nė grįžt... — Nemeikšienė man ištiesė rausvą lapelį. — Tik dabar, Algi, nesnausk ir tučtuojau persikraustyk. — mokė ji mane lyg motina vaiką. —

Negaišk, po darbo tuoj į pirktį, gausi raštelį, daiktus — į garo kamerą, taip pat gausi raštelį. Ir tada tiesiai drožk pas mūsų Bobiną.

Nemeikšienė nueidama dar pridūrė:

— O kitą kartą būk mandagesnis. Man jau skundėsi žmonės. Vyresnius reik gerbti.

— Jam trūksta trijų universitetų ir gero botago! — prašneko komendantas, čia atsiradęs lyg reikalingu akimirksniu aktorius scenoje. — Argi šis padauža suprantą ką nors apie etiką? Nemeikšienė tik ranka mostelėjo, nenorėdama gincytis.

Kai ji nutolo, aš neiškenčiau ir rausvąjį popieriuką pakračiau Bobino panosėje.

— Tamsta apaugai biurokratizmo puvesiais! Bet štai — pergalė! Matot?

Bobinas pasitaisė pensnė ir išpyškino:

— Antausio prašaisi, piemengaly?!

Nusprendęs, kad šių žodžių per maža, Bobinas pagriebė izoliacinio kaspino ritę ir man pagrasė. Bet apsigalvojęs — nesviedė, o ritę nutrenkė senon vieton.

Aš kvatojau.

Bobinas nērė pro duris, pasipūtes ir piktas kaip kalakutas.

Ne koks bus gyvenimas su šitokiu naujojo mano buto tvarkdariu!

Nubėgau į instrumentinę pasigirti Kristupui, kad štai — persikėlimo dokumentas kišenėje. Dar šį vakarą aš — bendrabučio gyventojas!

Nors ir miela buvo Kristupo pastogėje, bet negalbu amžinai vartytis svetimoje lovoje. O kur miegos narsusis tankistas Teodoras?..

Pietų pertrauka greit prabėgo, bet Kristupo nesutikau. Jis vėl nepagaunamas skraidė su savo visuomeniniais reikalais po erdvius mūsų fabriko cechus.

Sukaukė sirena, ir pasibaigė pamaina. Aš lūkuriauvau Kristupo prie vartų būdelės, bet prabėgdamas šlifuotojas iš instrumentinės pasakė, kad jis nuėjęs į komiteto posėdį.

— Ten ir visi naujieji brigadininkai. Kažką svarbaus sprendžia. Ryt išgirsim.

Vakare Bobinas ilgai vartalojo mano įteiktas pirties ir garo kameros pažymas, tikrino jas lyg svarbius piniginius dokumentus, uostinėdamas, ar aš neįkišau jam falsifikato. Atsidusęs jis nuvedė mane įtrėdusiu aukštą, į ne labai jaukų trikampį kambarėlį, kur stovėjo penkios lovos. Vienas gyventojas šį rytą atsiskaitė ir išėjo į kariuomenę.

— Prisigersi, chuliganaušis, būsi įžūlus — lėkisi iš bendrabučio lyg kumštis iš butelio! — perspėjo Bobinas.

Norėdamas dar labiau pa-
brėžti savo nemalonę, jis
man įkišo apibrizgusią ir
ploną tartum popierio lakš-
tas antklodę su mažyte pa-
galviuke delnui, o ne galvai
paguldyti.

Susipažinau su kaimynais.
Kampą prie radiatoriaus už-
ėmė du tylūs ir sveiki vyru-
kai — iš kaimo, su vilnonė-
mis kojiniomis. Nors dar bu-
vo ankstoka, bet jie jau tį-
sojo lovose. Nusprendžiau
— miegaliai! Ant taburetės
sėdėjo skaisčiai rausvų plau-
kų vaikas, kurį matydavau
šmaikščiai besisukinėjantį
emaliuotų indų ceche. Dabar
jis buvo įsikniaubęs į Džeko
Londono romaną. Ketvirtas
sėdėjo už stalo. Jis man pa-
sirodė labai švelnus, karš-
tas poezijos ir muzikos mė-
gėjas. Viršum plačios kak-
tos garbinavosi tamsūs, veš-
lūs plaukai, didelėse mėly-
nose akyse klajojo švelni,
kiek liūdnoka šypsena. Ugio
jis buvo aukštesnis už vidu-
tinį. Aš jį dažnai matyda-
vau "Elektros barake". Jis
labai mėgo šokus, ant ran-
kos nešiojo platų žiedą, o ki-
šenėse visada turėdavo savo
paties mažų nuotraukėlių.

Ant nuotraukėlių, skirtos
kažkam padė anoti, šokių
mėgėjas tą vakarą rašė:

"Jeigu laimė tave seka, tu
nuo jos nebek... Jei berne-
lis tave myli, ir tu jį mylėk".
Mes jau anksčiau prami-
nėme ilgį "Donžuanu", ir
dėl to, jis visai nepurkštavo.

Kol apsirošiau, atsine-
šiau iš sandėliuko baltinius,
susitvarkiau lovą, Donžua-
nas, kaip vėliau pasirodė,
dirbęs prie centrifuginio
siurblio kompresorių skyriu-
je, suspėjo užrašyti dar ant
vienos savo nuotraukos:

"Jaunystės sukury audrin-
gam,
Zaviam minčių sapne,
ši nuotrauka, nors ne-
reikšminga,
Tegul primins mane..."

Užrašė, ir lyg poetas gar-
siai perskaitė. O paskui ap-
sidairė ir lūkuriaivo pagyri-
mo.

Atsivėrė durys ir įėjo
Kristupas. Donžuanas nežy-
miai paslėpė nuotraukę, ir,
šiek tiek sumišęs, pasisvei-
kino su mano bičiuliu.

Netrukus su Kristupu iš-
ėjome. Šiandien vakaras lais-
vas — vakarinėje mokykloje
pamokų nebuvo. Ėjome į
Užupį, į sporto salę.

Kristupas, priešingai ne-
gu aš tikėjau, visai nelū-
dėjo, kad apleidau jo butą.
Jis net nesivarždamas pa-
sakė:

— Pačiu laiku patekai į
bendrąbutį!

Nejaugi jam nė kiek ne-
brangi mūsų draugystė? Tai
mane net užgavo. Aš niekam
ant kaklo nesikabinu, bet tu-
riu prisipažinti — Kristupo
šeimą palikti man buvo la-
bai gaila. Nejaugi aš jiems

taip įkyrėjau?

Kristupas apie ką kita gal-
vojo. Jis šyptelėjo ir tarė:

— Tu dabar gausi paaukš-
tinimą!.. Šiandien mes ko-
mitete laužėme galvas, ką
jaunimui pasiūlyti vietoj
purvino šokių barako. Kal-
ba, kad bendrabučio apačio-
je — gera, didelė ir tuščia
patalpa. Tave irgi įrašiau į
talkinginkus. Būsi vienas
iš mūsų įgaliotinių bendra-
butyje!

Kristupą labai žavėjo su-
manymas. Rūšį reikis išdažy-
ti, įrengti stiprų ir gerą ap-
švietimą, gauti radijo apara-
tą, stalo tenisą, šachmatus,
knygų...

Jis taip viską planavo,
kad net miela klausytis. Ro-
dos, jau rytoj Kristupas at-
vers duris į naujutį, spindin-
tį, patrauklų klubą...

— O klubui elektrą tu su-
tvarkysi. Tam ir esi įrašy-
tas talkinginku! Dairykis lai-
dų, jungtukų ir visokių ten-
štopselių. Kad gėdos nebūtų!

— Ar visi taip greit ir iš-
sijudins? — suabejojau.

— Geriausias brigados va-
dovauja, — striukai atrėžė
Kristupas. — Jos ir kalną
nuverstų, ką joms reikšia
klubelį įtaisyti... Tu tik, vy-
ruk, nesnausk. Už tave aš
pasisakiau karštai. Patinki
tu man! Išsikeli į bendrabu-
tį — dabar bus tuščia na-
muose, kol brolis sugrįš...
Na, bet aš tave lankysiu.

Staiga Kristupas prisimi-
nė Ireną. Jis ėmė tyliau kal-
bėti. Jo balse skambėjo ne-
kantrumas ir didžiausias su-
sidomėjimas.

— Rytoj su ja susitiksi
prie kino?

— Būtinai.

— Veik atsargiai ir gud-
riai, — mokė Kristupas. —
Nenubaidyk bereikalingu
smalsumu. Gerai įsidėmėk
kiekvieną jos žodį. Kuo il-
giau šnekučiuokitės.

— Rokui sakei apie ją?

— O kaip kitaip?

— Ir ką jis?

— Štai ką patarė Rokas...
Atsargiai išklausinėkit apie
tą piktą žmogų, kurio taip
bijo mergaitė. Svarbiausia
— kad ji kuo tiksliau nusa-
kytų jo išvaizdą. Akys, dan-
tys, nosis, smakras, rūbai,
judesiai... Vaizdinė fotogra-
fija, kaip aš jau anąsyk mi-
nėjau. Atmeni?..

— Įdomu, kas jis iš tik-
rųjų?

— Manau, kad tai labai
piktas patamsių gaivalas.

Man vaidenosi nepaprasti
nuotyki. Ką ten ligi šiol
girdėtos istorijos su vagi-
šiais! Tai niekai, palyginus
su tuo, kas įvyks. Gal net ir
pats Kristupas turės paža-
liuoti iš pavydo. Ir aš galiu
būti garsus, kaip ir kiti PMB
vyrai!

— Manau, kad tai labai
piktas patamsių gaivalas.

Man vaidenosi nepaprasti
nuotyki. Ką ten ligi šiol
girdėtos istorijos su vagi-
šiais! Tai niekai, palyginus
su tuo, kas įvyks. Gal net ir
pats Kristupas turės paža-
liuoti iš pavydo. Ir aš galiu
būti garsus, kaip ir kiti PMB
vyrai!

— Bilietui neturi? — pa-
klausk paauglys.

— Tau dar galiu paskolin-
ti!

— O gal mergina neatėjo?

Man pasirodė, kad juoda-
čiupris nori iš manęs pasi-
juokti. Man nepatiko ir jo
kažkokios didelės zuikio
akys.

— O tau koks reikalas,
bambly?

Aš atsukau nugarą ir nu-
ėjau. Argi pasakosiu kiek-
vienam nepažįstamam savo

jau pusvalandį anksčiau. Ka-
bojo didžiulis spalvotas pla-
katas: gauruotas čigonas,
išsišiepęs iš baimės, o šali-
mais žila moteris su sidab-
riniu auskaru, nutvėrusi
durklą, baisesiom akim žiūri į
senį. Šį filmą aš jau buvau
matęs. Tai pasakojimas apie
mažą čigoniuką, daug pergy-
venusį ir iškentėjusį, kol ta-
po tikru žmogumi.

Prie įėjimo šurmuliavo
paaugliai, senukas su uni-
formine kepure ir žilais ant-
kakiais, odinį krepšį ant šono
pasikabinęs, sparčiai parda-
vinėjo vakarinį laikraštį.
FGA moksleivės traškino
saldainius ir laukė draugės,
perkančios bilietus. Kažkoks
dailus vyrukas siaurutėmis
kelnėmis, panašiomis į plo-
nas dūdeles, kas minutę ne-
ramiai žvilgčiojo į laikrodį ir
labai jaudinosi. Bet štai jis
nušvito, lyg saulutei suspin-
dus. Pribėgo salotų spalvos
megztiniu studentė. Jis pa-
čiupo ją už parankės ir abu-
dingo duryse.

Vis daugiau ėjo porų, iš
anksto nusipirkusių bilietus.
O kur mano ji?

Irena nesirodė.

Mano nuotaika vis labiau
gizo. Kelis sykius įslimpinau
į kasos kambarį ir atidžiai
apsidairiau. Gal pražiopso-
jau, o ji čia tūno prie lange-
lio...

Iš vidaus pasigirdo silpnas
skambutis. Kvietė seanso
pradžiai. Zmonių srautas nu-
trūko. Laukiamojoje salėje
prigeso šviesos.

Apgavo! Neatėjo.

Prie išorinių durų liko tik
keli vaikaliai, kurie maini-
kavo baltais stalo teniso
sviedinukais ir pašto žen-
kais.

Aš vis nenorėjau prisipa-
žinti kvailai pralaimėjęs.
Greičiausiai, kad Irena pate-
ko į pinkles. Ją pagrobė ir
nusivežė taksi. Ji negali iš-
trūkti. Gal būt, veltui šią
minutę Irena šaukiasi mano
pagalbos!

Šalimais kažkas atsargiai
krenkstelėjo. Atsisukęs pa-
mačiau, kad tai buvo septy-
niolikmetis juodačiupris su
mažu sportininko lagaminu
rankoje. Jis smalsiai į mane
žiūrėjo, tarsį laukdamas,
kad prakalbėčiau pirmas. Aš
pasitraukiau, nusisukau ir
žiūrėjau į iškabinėtas foto-
grafijas. Juodačiupris atsi-
rado šalia.

— Bilietui neturi? — pa-
klausk paauglys.

— Tau dar galiu paskolin-
ti!

— O gal mergina neatėjo?

Man pasirodė, kad juoda-
čiupris nori iš manęs pasi-
juokti. Man nepatiko ir jo
kažkokios didelės zuikio
akys.

— O tau koks reikalas,
bambly?

Aš atsukau nugarą ir nu-
ėjau. Argi pasakosiu kiek-
vienam nepažįstamam savo

bėdas ir savo paslaptis?

Staiga iš "Veterinarijos
vaistinės" tarpuvartės išlin-
do Kristupas. Supratau, kad
jis mane atlydėjo ligi kino-
teatro; nors iš tolo norėjo
žvilgtelėti į paslaptinę mergi-
ną. Aš nesupykau. Jei
eini į pavojingus susitiki-
mus, — gerai, kai netoli bu-
di ištikimas draugas.

— Ką sakė berniokas? —
skubiai paklausė Kristupas,
nežiūrėdamas į mane, o ste-
bėdamas užiančią gatvę.

Nespėjau jam atsakyti.

— Eime!

Ir Kristupas pirmasis nu-
skuodė šaligatviu, kažko
stengdamasis nepaleisti iš
akių.

Toli priešais ėjo juoda-
čiupris, mojuodamas mažu
lagaminėliu.

Jis pasuko Sodų gatvę, ei-
nančia geležinkelio stoties
link. Zmonių šaligatvyje
praretėjo ir mes šiek tiek
atsilikome, kad juodačiup-
ris mūsų nepastebėtų.

— Kas atsitiko? — ban-
džiau prakalbinti Kristupą.

— Šnekėk apie futbolo
rungtynes... — sudraudė
mane Kristupas. — Šnekėk
apie Krocą, Vosylių, Kuli-
kauską...

Ir jis pirmasis ėmė aiš-
kinti, kodėl praėjusias rung-
tynes "Spartakėlis" pralošė.
kokios mūsų numylėtų fut-
bolininkų klaidos, ko trūks-
ta puolėjams...

Guđrauja Kristupas! Ir
pats suvaidinau, kad šiuo me-
tu man niekas kitas nerūpi,
tik mėgiamos futbolo ko-
mandos likimas...

Juodačiupris sustojo prie
žemučių durų, virš kurių mė-
lynavo iškaba "Šašlykinė".
Tyčia ar netyčia — vaikas
apsidairė. Ir mitriai šmukš-
telėjo vidun.

Kristupas įsakė man per-
eiti į kitą šaligatvio pusę,
stabelėti prie tvoros, skaiti-
nėti skelbimus ir akių nenu-
leisti nuo "Šašlykinės" du-
rų. O pats, delnu plaukus
šiaustelėjęs ant kaktos, gi-
liai atsikvėpė ir žengė į šaš-
lykinę.

Laukiau ilgai. Vėl pasiro-
dė Kristupas, bet jau visai
iš kitur, iš senoviško namo
tarpdurio. Buvo nuo įtūžimo
net pamėlynavęs.

— Taip ir galvojau...

— Kur jis nuėjo?

— Pabėgo.

— Kokiu būdu?

— Iš šašlykinės yra du-
rys į kiemą. O iš ten — ko-
ridoriai ir skylių skylės į vi-
sas puses. Kol susigaudžiau
kurion pusėn — jo ir pėdos
atšalo...

Kristupas mane smarkiai
barė, kad aš labai trumpai
kalbėjau su juodačiupriu,
nesistengiau jo iškvesti.

— Ak tu, pliuza! — nū-
šo bičiulis. — Juk tai tik-
riausias buvo Irenos atsiųs-
tas žmogus.

Aš gnyiausi:

— Ir vėl tavo fantazija!

O ką jis turėjo lagamine —
bombą?

Nusikvatojau, bet Kristu-
pas nepasidavė.

— O kodėl jis nei iš šio,
nei iš to — apie merginą pa-
klausk? Norėjo tave kažkur
nusivesti! O gal ir įviloti...

Iš pykčio net dantimis
girkstelėjau. Ir vėl aš kal-
tas!

— O tu, Kristupai, kaip
pasielgtum?

— Argi nesupranti? Lau-
ki merginos. Ji neateina. Ir
štai prieina nepažįstamas ir
apie merginą teiraujasi. Ar
čia ne sukalbis?

— Po laiko visi gudrūs...
— atsidusau, bet, prisipažin-
siu, Kristupu nepatikėjau,
kad aš esu toks žioplis. Per
daug nuotykių romanų skai-
to mano bičiulis. Jam jau
galvoje sukasi.

(Bus daugiau)

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietu-
viškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

Pranešimai

Toronto

Motery Susirinkimas

Toronto Lietuvių Moterų Klubas susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 16 dieną, 2 valandą po pietų, 160 Claremont St. Kaip buvo nurodyta praėjusiam susirinkime, šis susirinkimas bus pajauvintas kavute po susirinkimo. Jei bus užtektinai moterų, tai bus ir filmas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Tad visos narės ruoškitės dalyvauti ir viešnių atsivesti.

Šiame susirinkime pakalbėsime ir apie įvykdymą pirmesnio susirinkimo tarimų.

Koresp.

Torontiečių Kronika

Ištiko nelaimė

Inčiūrų šeima ištiko nelaimė. Pats A. Inčiūra puolė ir susižeidė nugarą. Gydytojas sako, kad turės gulėti lovoje kokias 4 savaites. Jo žmona turėjo operacija ir turės būti nekuri laiką ligoninėje.

Čirūnas kasdamas sniegą susilaužė ranką. Gydosis namie.

Reporteris

**Palaikykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIES BALSĄ**

WINDSOR, ONT.

Sūnų ir Dukterų Draugijos Windsorso Kuopa
Rengia Pavasarinį Pasilinksminimą

Šokius

Šeštadienį, Balandžio 15 Dieną

2839 Metcalfe St.

(Kampas Drouillard)

Kviečiame Windsorso, Detroito ir apylinkių lietuvius atsilankyti.

Bus visokių gėrimų ir užkandžių ir bus galima pasižokti prie gero orkestro.

Pradžią 6 valandą vakaro.

Rengėjai

Leiskit Tartį Žodį | Sąmoningas Moteris

TORONTO. — Kanados Moterų Kongreso sekretorė laiške rašo, kad pavasaris jau čia ir greitai pasirodys gėlės, bet tuom pačiu sykiu mūsų Ontarijoj daugelio žmonių širdyse šalta ir sunki nedarbo našta slėgia. O Frosto vyriausybė dar ruošiasi uždėti 3 procentus taksų ant prekių.

Kanados Moterų Kongreso delegacija iš 25 asmenų nunešusi ir įteikusi vyriausybei daug parašų po protestu prieš tuos taksus.

Taip pat ji savo laiške rašo, kad balandžio 23 dieną vyks bedarbių delegacija į sostinę Ottawą įteikti savo

reikalavimus. Didžiama jų neturi kuo vykti. Kongresas kreipiasi į narses pagalbos. Norima sudaryti bent 1,000 lauknešėlių.

Mes, Toronto Lietuvių Moterų Klubas, esame susiriusios su Kongresu. Mes esame daug gražaus darbo atlikusios. Taipgi mes galime pasigirti, kad turime vieną narę tarptautiniame moterų organe.

Mes moterys turėtume aktyviau dalyvauti bedarbių rėmime. Gal mums pačioms negrūmoja alkis, bet atjauskime tuos, kuriems grūmoja alkis ir šaltis.

Dalyvauskime veikime prieš nuklinius ginklus. Rūpinkimės, kad mūsų vaikai ir jų vaikai gyventų taikoje, be baimės.

Aš norėčiau kreiptis į naujuosius lietuvius, inteligentiją. Nejaugi jums nebaisu, kad atominės dulkės prazudytų jūsų vaikus?

Toronto Lietuvių Moterų Klubas susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, 160 Claremont St., 3 valandą po pietų. Kas įdomiaujatės mūsų klubu, kviečiamos atsilankyti.

A. M. Paužienė
TLMK pirmininkė

DAR APIE LAOSĄ

(Atkelta nuo 4 pusl.)
kurie gali būti vadinami 'mūsiškiais', tai yra, proamerikiečiais ar provakariečiais". Korespondentas nurodė, kad paprastiesiems laosiečiams amerikiečių pagalba beveik nieko nereiškia, kadangi jie jos niekad nematė. Susigrobė maža saujelė biurokratų, militaristų ir karaliaus dvaro žmonių.

Kada dešinieji, vadovaujami amerikiečių karininkų, amerikiečių ginklais ginkluoti, pradėjo puldinėti laudies jėgas, pasipiktino kapitonas

Kongas Le ir kiti ir sukilo. Ir nuo to laiko dešiniams pradėjo labai nesisekti. Negalėdami kitaip išgelbėti, amerikiečiai pradėjo reikalauti mūsų sulaikymo ir neutralės vyriausybės sudarymo. O jeigu nebus tas padaryta, tai amerikiečiai siųsią savo kariuomenę.

Taip tai atrodo Laosas padėtis tikroje šviesoje.

WASHINGTON. — Komercijos departamentas pranešė, kad 22 oro linijų kompanijos sutiko duoti karo atsitikime Amerikos karo aviacijai 212 transporto lėktuvų, perkėlimui kareiviu.

Patyręs Tinkuotojas

Visokių rūšių tinkavimas iš vidaus ir lauko ir naujų lubų

Telefonas: RO. 6-3026
Toronto

Biznio Proga

Didelis restoranas mūriniame name su 63 vietomis, moderniškoms išvietėms, didele virtuve. Į nejudomą turtą įeina 2 naujai išdekoruoti butai ant antro aukšto su atskiru įėjimu. Dirbtuvė užpakalyje pastato išnuomota. Geros įeigos. Reikia pamatyti norint suprasti vertę.

Privatus pardavimas. Dėl pasimatymo skambinkit Mr. Johns, EM. 3-4242. Toronto.

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prienama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Ed. Masiokas Television Service

Taisome visų rūšių ir firmų
Televizijas, HI-FI, Patefonus ir kt.
Duodama 10% nuolaida ant naujų Picture Tubes
ir garantuojame dviem metams
3604 Dufferin St. Tel.: ME. 5-5210

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

E. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria
akų nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko akt-
nu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po pietų uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.